

F-558
1993

საქართველოს
საბავშვო
საქონლის
სააგენტო

6.1993

საქართველოს რესპუბლიკის
შრონალი ქალბატონის და
ოჯახისათვის

შთაბარი რედაქტორი
ნარგვიზა შველაძე

სარედაქციო კომპანია:

ზაირბა ბარათაშვილი

ნაზი თარბაძე

ლიზა კახაბაძე
(ასტუხიჩვიელი შვიანა)

ნაზი კილაშონია

ზუნა კახაბაძე

ნანული ცაბაქაიშვილი

ცინიარა ტყეშელაძე
(მთავარი რედაქტორი)

ირინა იოსელიანი

ნინო ჯანაშიანი

ნოდარ ჯანაშიანი

მთერა ჯანაშიანი

ბიკრედიტორი ნანული ზაქია

ზარეანის პირველ ჰეიდელ —
თაბარა ზეზუაშვილის კომპანიი, შ.
ოთხანა — ჯანარა ლომასის შ.
ბოხაძე — „მ. შომა, შომა“

დამფუძნებელი შრონალი „სამა-
თაბარა ბალის“ რედაქციი და
შრონალი-ბავშვების ბავშვთათვის
„საშობალი“.

შრონალი ბავშვის 1993 წლიდან

საქართველოს შრონალი-ბავშვების
ბავშვთათვის „საშობალი“.

მ. კოსტავას ქ. №14.

ნაზი კილაშონია

სასამართლო დარბაზიდან

„უხლა, როცა ამ სტრიქონს ვწერ“,
უკვე არის გვიან:
უკან ვეღარ დაბრუნდება
გასროლილი ტყვია.
„უხლა, როცა ამ სტრიქონს ვწერ“,
ჯოჯოხეთი მკაცრად:
მალე ბრძანებს განაჩენი:
თავის სიტყვას მკაცრად!
იცის ღმერთმა, შენანები,
მინერვე გულის სარქველს,
ქეუხს ღარბაზი, ჭეუხს ღარბაზი
და გარეწარს გარქმევს.
„უხლა, როცა ამ სტრიქონს ვწერ“,
არის ისევ გვიან!
აღმაინს ვინ მოვიყიდა
მოყვანისთვის ტყვია?
ვინ ჩავიქრო ეს სანთელი
ღაიწყების ფითრი:
რომ ქვეყანა გვიფრთხილდება
სათითოდ გვითვისის.
ყრმა რომ პირველ ხმას გაიღებს
ღებმა ნათლის სვეტი
და სამშობლო იმართება
ამბობს: „ერთით მეტი!“
ხოლო როცა ღუმს ღარბაზი,
პეგეს მქუხარე ნაკრებს
წუნს მამული გეიტირის და
ამბობს — „ერთი ნაკლებს“ —
არ ეკუთვნივ მხოლოდ ღებას,
მხოლოდ ძმას ოჯახს,
წვენი ღებდა უმაღლესი
კვარცხლებეკიდან მოჩანს.

კლავს ნაღველი უსიერი,
ღის კურცხალი ხშირი,
როცა მუხლზე უხვენია
დაკარგული შვილი...
მისთვის შვილი თავს სწირავდენს,
თითო უხის ასად,
მეგრამ ასე უმიზეზოდ
არასოდეს! არსად!
ღლებ რომ ცეცხლოვით,
მათი გემართებს,
პკითხეთ ღიდგორს, კრწანისს,
ღამარცხებაც იყო მათი
უკვდავების წამი,
მისთვის შვილი თავსა ღებდენს,
თითო უხის ასად,
მეგრამ ასე უმიზეზოდ?
არასოდეს! არსად!
სიჭაბუკის ხაღღერქმელოდ
წუნს ამბოხიც გვეხმის.
კმარა! ნუღარ დაგვეწეროს
სისხლიანი ღებესა.
ძმაო! შვილო! შველობარო!
გვექვს გულისთქმა ცხელი?
წუნს ღიდ ღებას მოახმარე
შენი მარჯვე ხელი!
ძმაო! შვილო! შველობარო!
ვიღრე არ არს გვიან,
არასოდეს გაგვეწონოს
„ამას მკვლელი მკვია!“
მტერი უნდა მტერად ვიცნოთ,
მივეცივ ქარს და ნიავს.

1972 წელი

„Sakartvelos Kall“
Georgian Woman
a Magazine for Women of the
Republic of Georgia

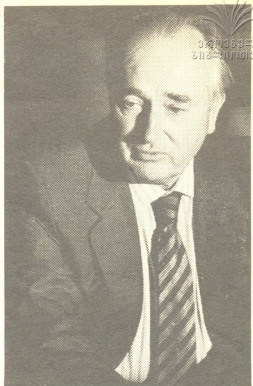

ირინ გედევანიშვილი

სიკეთე არ იზინ საზღვრები ანუ

„ნოს ყველაზე კეთილი პოსოელი“ საპატიოვლონი

კირილ ავდი

46199

იმ დღეს ჰუმანიტარული ასოციაცია „კათარზისის“ – სათნოების სახლის საკონსერტო დარბაზი ხალხით იყო გაჭვდილი. ბანდაზმულები სჭარბობდნენ. „ნოსტალგიის თეატრმა“, რომელიც ახლახან „კათარზისის“ პრეზიდენტის ბატონ ზაურ ალადაშვილის ინიციატივით შეიქმნა, „ხეობარი თოვლიან“ წარმოდგინა. სათნოების სახლის მხრუნველობით გამობარა მოხუცება მღეროდნენ, იღიმებოდნენ, კითხულობდნენ ლექსებს, თითქმის გაფრენილ ახალგაზრდობას იბრუნებდნენ...

წარმოდგენას ესწრებოდნენ საფრანგეთიდან საპატიო მისიით ჩამოსულა ჩვენი თანამემამულე ქალბატონა ირენ გედევანიშვილი და მისი მეუღლე ბატონი კირილ ავდი, რომლებიც „კათარზისის“ პრეზიდენტის ბატონ ზაურ ალადაშვილის სტუმრები გახლდნენ. მათ კმაყოფილება გამოთქვეს სანახათ და მონაწილეობის სამახსოვრო სურათებიც გადაიღეს. მაგრამ ეს არ იყო მათთვის მთავარი...

ქალბატონი ირენი და მისი მეუღლე კირილი საფრანგეთიდან საქართველოში სვანებზე გადამწყვეტლებით ჩამოვიდნენ. ისინი საფრანგეთში მიქმედ ქართულ-ფრანგული, კულტურული და ჰუმანიტარული ურთიერთკავშირის ასოციაციის წარმომადგენლები არიან, რომლის პრეზიდენტს პარიზში მოვლენე ქალი, ჩვენი თანამემამულე ელისო ტარასაშვილია.

მათ საქართველოში ჰუმანიტარული დახმარება – ტუბერკულოზით

დაავადებული ბავშვებისთვის დიდი ოდენობის წამლები ჩამოიტანეს.

თბილისის ტუბინსტიტუტიში სამკურნალო პრეპარატების გადაცემის აქტს, გარდა უცხოელი სტუმრებისა და „კათარზისის“ პრეზიდენტისა, საფრანგეთის სვანებები და სრულფეროვანი ელჩი საქართველოში ბავშვი ბერნარდ ფასიეც დაესწრო. რვა თვის მანძილზე მეხუთედ გამოგზავნეს ფრანგებმა გულუხვი ნობათი. მათ 30 ტონა სხვადასხვა მედიკამენტი არგუნეს საქართველოს ბავშვებს. გამოგზავნეს საკევი და ტანსაცმელიც.

ირენ გედევანიშვილი და კირილ ავდი რვა თვის მანძილზე ხუთჯერ იყვნენ საქართველოში. სურვილი ჰქონდათ თვითონ გამზადდებოდნენ ჰუმანიტარული დახმარების, საშუქების გადაცემის მონაწილენიც და ეს ახვე მოხდა.

ავიაკომპანია „ტრანს აირ-ჯორჯი-იმ“, რომლის პრეზიდენტია კახი ასათიანი, პირველი ოთხი რეისით საფრანგეთიდან გამოგზავნილი სამკურნალო პრეპარატები საქართველოს მოაწვდინა ამაყრად – მეხუთე მისია ავიაკომპანია „ორბის“ პრეზიდენტმა ვასილ ჯამბაზიშვილმა შესასრულა.

დეფიციტური მედიკამენტები ქუთაისისა და ოზურგეთის სამკურნალო დაწესებულებებშიც მიიღეს. ბატონ ზაურ ალადაშვილის ახლდნენ სტუმრები. მათ ქუთაისის კლინიკურ საავადმყოფოში აფხაზეთის ბრძოლებში დაჭრილი მეომრები მობინახულებს აუცილებელი წამლები გადას-

ცეს და გულთბილად გაესაუბრნენ.

სტუმრებმა სამკურნალო მედიკამენტებთან ერთად ფრანგ ბავშვთა ნახატები ჩამოიტანეს, რომლებმაც ელენე ახელედიანის სახელობის ბავშვთა სურათების გალერეა დაამშვენა. სამაგიეროდ ქართველ ბავშვთა ნანუშკეები საფრანგეთში ვაიგზავნა.

ირენი და კირილი სამედიცინო უნივერსიტეტის, სამედიცინო აკადემიისა და „კათარზისის“ ერთობლივ ლინისძიებას დაესწრნენ. „კათარზისში“ თვითნასწავლი მხატვრების, პროფესიით ექიმების ნამუშევრების გამოფენა მოეწყო. უცხოელი სტუმრები აღტაცების ვერ მაღლდნენ, ხიბლავდათ დიდი ფანტაზია, მხატვარქიმთა თვალთი დანახული საყვარი.

ჰუმანიტარულმა ასოციაცია „კათარზისმა“, მისმა პრეზიდენტმა ბატონმა ზაურ ალადაშვილმა საფრანგეთში მცხოვრებ თანამემამულეს ქალბატონ ირენ გედევანიშვილს წლივ ყველაზე კეთილი უცხოელის წოდება მიანიჭა და შედარაც გადასცა.

ირენმა საუბარში აღნიშნა: საფრანგეთში რომ დაბრუნდები, ეუბამბო ჩვენი ასოციაციის წევრებს, რა წარუძღვლილი შთაბეჭდილებებით აივსეთ თბილისში, ქუთაისსა და ოზურგეთში. ვნახეთ საივრად გულწრფელი, გულთბილი ხალხი, მაღლივრენი ფრანგ მეგობართა გულთბილ დახმარების გამო. მეგობართა კვლავ რგებდლება. სიკეთემ არ იცის საზღვრები.

მთავრ ჯანაზარძე

საქართველოს
მინისტრო
კულტურისა და
სპორტის

1

არუმეთ ბავშვს

ბავშვი ბუნების ქმნილებაა და მის მიმართ ისეთი ეკოლოგიური მიდგომა, ე. ი. აღმზრდელიობით პროცესის შექმნა ვეპარტებს, რომელიც ხელს შეუწყობს მის ბუნებრივ ტენდენციას სრულფასოვან შიშარბაბს; ასეთ პედაგოგიურ პროცესს მე ეკოლოგიური, ჰუმანური, პიროვნულ-ჰუმანური პედაგოგიკის ვუწოდებ. ჰუმანური პედაგოგიკის საწყისი იდეები კლასიკური პედაგოგიკის მონაპოვარია.

ავტორიტარულ-იმპერატიული პედაგოგია კი არღვევს ბავშვში ბუნებრივ წინასწრობას, ამიტომ იგი უბრალოდ პედაგოგიაა. სამუხარბად, ბევრი მშობელი სწორედ ავტორიტარულ-იმპერატიული ანუ ძალისმიერი მეთოდებით ზრდის შვილს.

შეკვდები ჩამოვავალიბო ოჯახში ბავშვთა აღზრდის რამდენიმე რეკომენდაცია, ვერ ვიტყვი, რომ ეს რეკომენდაციები ჩემი აღმოჩენილია, მე მხოლოდ კლასიკური პედაგოგიკისათვის ცნობილ ან მასალებ დებულებებს საკუთარი თვალსაზრისის შესაბამისად ვამდებებ.

პირველი რეკომენდაცია

შშობლებს შშირად უეთხზეთ ჩემთვის - აღზრდის ყველაზე მთავარი მეთოდები რომელიაო. არ არსებობს აღზრდის ყველაზე მთავარი მეთოდები. აღზრდის ყველაზე ბუნებრივი პროცესი საერთოდ ოჯახური ცხოვრების წესია. თუ ოჯახში უფროსები ერთმანეთის მიმართ გულსიმბერნი არიან, თუ სიყვარული და სიკეთის ქმნა ოჯახისათვის ნორმაა, მაშინ ოჯახში ბუნებრივად აღმოცენდება კეთილდამზრდელიობით ვითარება. ასეთ ოჯახებში ბავშვები, როგორც წესი, ცხოვრების სწორ გზას პოულობენ და იმეათად თუ აცდებიან გზას. ახლა შეადრუნეთ ოჯახური ცხოვრების აქ ჩამოთვლილი პირობები (ოჯახში უზემოზა, ურთიერთშურბარცხეობა, ამორალობა ბატონობა...) და თავდ გამოიტჩანთ დასკენს, როგორდ დამაზინდებთ ასეთ ვითარებაში ბავშვის აღზრდა.

მეორე რეკომენდაცია

ჰუმანური პედაგოგიკის ფუძემდებელი მარკ ფაბიუს კვინტილიანე ამოღობადებულ ბავშვის მამას ურბედა, როგორც კი შვილი შეგვიძინება,

მამინვე დიდი იმედები დამყარე მასწო. მეც ამ აზრისა ვარ: თუ შვილს თავიდანვე დიდი იმედების მტოლინით ზრდი, თუ მის წინაშე ცხოვრების დიდ მიზნებსა და ამოცანებს სახავ, მაშინ ასეთი მიდგომა თავისთავად მოთხოვს და ვიკარნაგებს შესაბამისი ურთიერთობის მინარბებს და ვზრბსაც. დიდი იმედების" აზრსაც უნდა ჩავეუბნდეთ. თუ ისინი პატივოყვარობისა და მატერიალური უზრუნველყოფის მოთხოვნებს ვმყარბა, მაშინ აღზრდაც თავის გამრუდებულ გზას დაადგბა. მოიდი, დიდ იმედებში ის ვეკულისხმობ, რომ იგი ოჯახის საუკეთესო რეალიციების გამგრუდებელი და გამამდინრებელი იქნება და მისი ცხოვრება ადამიანებს სიხარულს მოუტარბს.

მესამე რეკომენდაცია

ვიდრე ბავშვი პატარაა, მას უნდა მოუტევე, როგორც ცოტათი უფრო დილს, ზოლო რიცა წამოზრდება, როგორც თანატოლს. ბავშვს არ უყვარბ, როცა განწყვეტილ შევასხენებთ პატარა ხარო და ამიტომ კუმულით ამ თუ მი მოუქმედებს, არ კუ-მასუბეთ კითხვებზე ენას ვურბედებ, ზომბზე მეტად ვიცავთ და ა. შ. მთის უხარია, როცა მასთან ჩვენი ურთიერთობა ნდობით, სეროზულიობით, მეტის მოლოდინით არის გამსჭვალული. უნდა ვისწავლოთ შვილიან მეგობრობა, უნდა ვადვეყნებთ შბრბინებლობას. თუ ბავშვს ყოველთვის მოვეტყველოთ როგორც პიროვნებას, სასურველ წარმატებასაც მთავალვე-

მეოთხე რეკომენდაცია

ნუ გაიკვირდებთ, თუ ვიტყვი, რომ ბავშვები შშობლებთან ურთიერთობის დეგოციტს განიცდიან. აი, რას ვირბეებ: თუ სამეკლად გნებავთ, რომ კარგი შვილი ვაზარდოთ, ანუკეთ ბავშვს თქვენი თავი. მტბა დრო მზანდობით შვილთან ყოფნას და ურთიერთობას - ვთამაშეთ, ესასურბეთ, ისიადრეკლოთ, ისიერბეთ, იკამათეთ, ვარბთეთ, იმრობეთ, ვა-უზიარეთ თქვენი და ვაზიარეთ მისი სიხარული და წუხილი, ვაუვადრეთ თავი შვილს, ამასთან სუ იკცვიეთ მუდმივ დამოკუბლად და ჰკუ-ბს მასწავლებლად, ზედამხედველად, გიხაროდეთ შვილთან ყოფნა, ვადრეთ ზოგჯერ ვითომდა სასწრაფოდ სეროზული საქმეები და ესწრაფეთ

წინა წერილებში გავჯიანიო საკუთარი თვალსაზრისი იმის თაობაზე, თუ როგორ მესახება ბავშვი და რა ფსიქოლოგიურ ტენდენციებს ვაყსებ მასში. მოკლდ შეგახსენებ, რომ ბავშვი მოკლდნაა და იგი საკუთარი მისიოთ იბადება. მას თან დაჰყვება ბუნებისგან მოძებულ შესაძლებლობათა ამოურბარეო სიმდინრე და კონკრუი უსახდლოება. დაბადების შემდგე ბუნება აგრძელებს ბავშვში სეკუთარ სრულყოფისა და განვითარბბას. ამ პროცესს განსახდრავს სამი ძირითადი თანდაყოლილი ტენდენცია (სწრაფე) - განვითარბბას, ზრდის და სრულყოფის;

მამა, მზე და ზღვა

ილია ლეშაძე კალმუღლი. კვირის კარი

4

8 ამთარია. მოკუნტული ვწვივარ
საწოლში და ვიცნებობ, რომ
ძალე მთა გაზაფხული, ძალე
გაივლის და დადგება ნანატრი დღე,
როცა მთელი ოჯახი ავიბარებთ
და გულრიფშის გზას გაეუფვებით.
ერთი სული მაქვს, ერთ მშვენიერ
დღეს მოვიდეს მამა სამსახურიდან
და თქვას — „ხვად გულრიფშში მივე-
ლივარ“.

მამა სამოთხეს ეძახის იქაურობას,
რამდენჯერ უნატრია: რომ შეიძლე-
ბოდეს ამ სახლს ზღვაში შეეცუ-
რებდი და ისე ვიცხოვრებდიო. ისიც
ბევრჯერ უთქვამს, რომ მოეხუც-
დები, გულრიფშში გადაესახლდებიო.
მამას გაგიჟებით უყვარს ზღვა. ზღვა
და მზე; ელაპარაკება კიდევ, რო-
გორც ცოცხალს. როცა მამა მზეს და
ზღვას გასცქერის, მეტრა, რომ მათ
ესმით ერთმანეთის, როგორ მიყვარს
მათი ვრება. აი, ეხედავ კიდევ, რო-
გორ შედგაფუნდა მამა ზღვაში, რო-
გორ ეთანამება, ესევრეულება და
ებრძვის მას, როგორ უკუტყავს

თვალეს აცხცახებულ მზეს და რო-
გორ გამეტებით უშვერს მას გარუ-
ჯულ სხეულს. ახლა ჯერ ზამთარია
და მე შენატრება ეს სასწაული, რო-
მელსაც გულრიფშში ჰქვია და ეს სა-
ოცარი სამეული — მამა, მზე და
ზღვა.

ღმერთო, რა ლამაზი ხილვას! ახ-
ლა რომ გავიხიძე, ან ფეხი გაქო-
ლო, ვიცო, ზეწარი ცივია და ტბილ
სიხმარს დამიფრთხობს. გაუნძრე-
ლად ეწევარ და ოცნებებს მინდიბი-
ლი ვთვლიძე.

— ექვსი საათია, ნანული, ბავშვი
გააღვიძე, — ამბობს მამა.

— რად უნდა გააღვიძება, სამჯერ
წამობტა ღამით, ხომ არ გათენდო,—
და მე მესმის, როგორ ფუსფუსებს
ღედა თავის ოთახში.

ჩვეწს სახლს სიხნავს, ჯერ ძალი-
ან ადრე და ლიფტი არ მუშაობს.
კინებუ ისე ჩაურბივარ, თითქოს მე-
შინია, რომ მამა არ დამელოდება,
უნემოდ წავა გულრიფშში, მერე მე
და მამა ერთად ველოდებით დღეს.

დრო ისე ნელა გადის, ასე მგონია,
საუკუნეა ველოდები.

უცბე კარს გაჯახუნება, და მეს-
მის, როგორ ჩამოდის დღეა კინებუ
ვეურებ და ვფიქრობ — რა გვიჩ-
ლიდა მუშუდე სართულზე. პირველ-
ზე რომ გვხვარობდით, ხომ უფრო
ძალე ჩამოვიდოდა.

— სად ხარ, ნანული, აქამდე, —
ამბობს მამა და საქვითან ჯდება.
მიუხედავად ამისა, რომ ერთი სული
მაქვს გვერდით მიეუჯდე მამას, მა-
ინც უკან ვჯდები, რადგან ერთხელ
და თანაც მკაცრად უკვე ამისნებს,
რომ ეს ვველაზე უსაფრთხო ადგი-
ლია მგზავრობისას და მეც ბედს
ვემორჩილები.

— ვერაფრით ვერ დაწვევ მილი-
ცაში, სახლი ხომ უნდა ჩამებარე-
ბინა? — თავს იმართლებს დღე.

— პო, აბა, მოაკლავენ სკოლება
„ლილი და ილარიონის“ თრევით
და კითხვით თავს, — იღიძება მამა
და თვალს მიკრავს.
ფანჯარასთან ვხვარ, ქუჩაზე თი-

თორღა მანქანა თუ დანის, ჩვენი მანქანა ეს მიქროს. — აუკ, რამხელა საჭარავლო — ვეფრობი, — რამდენი ქალაქი და სოფელი გასაღვლა. წინასწარ ვიცი, როდის შეაჩვენებს მამა სვლას, როდის მოუწიანებს, საით გაუხვდება. როცა გვერა გამოიჩინებს, მამა პირველად გადაიწერს, მერე მარცხედ გახვდება სვეტიცხოვლის და ისევ პირველად გადაიწერს, მერე სამღერას დაიწვიებს, მთელი გზა იმღერებს, იგიერთან ხურდებს დამიერის ხელის გულზე და ჩვენ ერთად გადავფრთ მის ფანჯრიდან. როგორც ეს რაკოვის უღელტეხილს გავივლით, ვიცი, მამა წყნაში გაჩერდება. იმერულ ხარის ვაკაშვილს, აუცილებლად შეხვდება ვინმე ნაცნობი, გზას დაულოცავს ერთმანეთს; მერე დაივლით, უკანა სკამზე გავიდებით, თავივე რამეს ამოვიღებ და მანქანის ფანჯრებზე მოცკაკავებ ხეების ჩრდილებს დაუწყებ თვალს, მერე დაძებინება, როგორ მივყარს მანქანაში გაღობება, უკვე სულ სხვა ბუნება მხედება და მე ვიცი, როცა მალბეძა და ოლეანდრები გამოიჩნდება, ავხაბით-ში ვაძებინებ და უკვე სულ ახლის იქნება ჩემი გულგონობა. თითქოს ზღვის სურნელსაც ვგრძობთ, ალბათ მჭერუნება, სამი წლის ვიყავი, პირ. ყველად რომ წაიშოვიყარეს ამ გზით ამ „საბოთლომ“ და მას შემდეგ ყოველ ზაფხულს გულს ღრამის ვამბაკვლებ, სანამ აუღის მარცხენა მხარეს პატარა, თეთრი ხიდი გამოიჩნდება, სანამ მამა გზიდან მარცხნივ ჩაუხვდება და სანამ მოხდება სასწაული: ზურმუხტისფერა პირიზონტი მომჭრის თვალს. მერე მამა მარჯვნივ შეხვდება და მანქანა სლიკონ-სლოკინათ გაუყვება გზას ჩვენი სახლაკენ. აი, ახლა, ბანქონაძეების და ბურულე გზის რომ გავივლით, სანამ ძია კარლოს სახლიან მივალთ, ღორბლანია, ბებრა ბუღლიცა გამოუდგება ჩვენს მანქანას ყვითი. როგორც ეს მანქანა მას საძმლოთელის გასცდება, ისევი ჭიშკართან დავედება. კალაძეების სახლიან მამა სვლას იკანულებს, ძია კარლო აუცილებლად ენობა იჯდება და ვინმე ყველაზე გამოიჭერელი, რომ ნარდის თამაშით გული იჯროს, მამა დაბაიანებს, ხელს გადაყოფს ფანჯრიდან და კალაძეებს დაუქნებს, ძია კაროს სახლით გამოცხადებულია, აივნებზე დიდი პარასოციტაბა დადგომილი, ენობა არავინ ჩანს, მაგრამ მამა მანინე დაბაიანებს და მე ვიცი, რომ კვიციანი მამა ადვიტობს, თარბების ფეხბაში ბეჭდურ შევიწროება შეგობობის სუფრას.

პლაზმურ მერყანობები ხელგების ქნეობი წაბოიშლებიან; ერთმანეთის

კოცნას გაუგებზაინთ და აი, ახლა ჩვენი სახლც გამოიჩნდება. მერყენება, რომ დოლინით დაღვლილ ერთი სული აქვს, სანამ აჯარვალუბი და ავაკლებს მას ჩვენ სახლამდე კიდევ როგორ დაბაიანებს მამა. წყრეთლები ენობსან, სადანაც სასაციო სითბო და სიკეთე ფერქვეყნო ყოველი გამოვლინისათვის, აუცილებლად მერე მარცხენა დელოფლიათი გრძობ კამაში გამოიწვიობი დიდა ინება, აუცილებლად გამოსი ხელებს, ათას კოცნას გამოეკავზაინს და აუცილებლად ამ სადასოველ ნახალბატივებს. მერე სიმინოციების სახალბა, მათი სახლა უფრო ღრმადა ენობს, ენო დაბურუნალა, ჩვენ მათ ვერ და ვინახავთ, მაგრამ მათი ძალი ენოს ყვითი ათესებს და ამით ამცნობს პატრონს ჩვენს ჩამოსვლას.

მერე მამა მანქანიდან გადმოვა, სახლს და ენოს შეაკვებს თვალს, მზეს გახედავს, გული ვერ გაუძლებს და პირველად მარცხ ზღავსთან მივა, ნაპორობ ჩაუკუხება, რაღაცას იშვებს, მერე შევარდება წყალში, გულში ჩაიარავს ზღავს და წაიშლება მუხსინებრიდან შემოდილობა, ზამთარიც და გაზაფხულიც დაღრჩებით მხოლოდ ჩვენ, — მამა, ზღვა და მზე.

— შემოდი, — მეძახის მამა და ისევი ვვინათვა, თავქუდიმოცკაკავილი გავრბივარ, გზაღვა ვიხილ, ფეხსაქმელები აქვით-იქით მიფრთხვენენ.

— არ შეხვიდე, ქეთიანი! — მომღვეს უკან დედა, — რას შეეძი, ნოღარ, ნამგზავრია ბაშევი, არ გაიცედეღს!

წყალში ვხტები, მამასთან მივეკურავ. მამა ზურგზე მიკილებს და ჩვენ ერთად მივეკურავთ.

— აბა, ჩვენიუბო „კადაკარკა“, — ამბობს მამა და ყვინთავს. მე მის ამოვივინავს კვლადები და როგორც ეს მის თავს დავიწახავ, ვვინთავ-მივყარს ეს თამაში. იგი მამას მოგონილია, წყალს რომ შეიწვევილი და ყვინთავს არ შემშინილია.

მერე ჩვენ ენობი შევდევართ. მამა სახლის კარს აღებს. ნესტის სუნის ნესტოების მწკავს. აუკ, რა მწარე სუნია, მაგრამ მინც მივყარს.

— შემოუშით მზე სახლში! — ამბობს მამა, და ჩვენ ყველა ფანჯარას ვაღებთ. მთელი წლით მიტოვებული სახლი ცოცხლდება და სუნთქვას იწყებს.

უკვე საღამოა და ვიცი, მამა ჭიშკართან, მისივე ხელით გამოიწროვნილ სკამზე ჩამოვდები. მამამ მზის ჩასვლას უნდა უფროს. და ასე მონხდება ყოველ საღამოს. სადაც უნდა იყოს და როგორც არ უნდა

იყოს, იგი მინც ამ სკამთან მოცკაკავს მზეს დაშვიდობება და ისევი მზის დაღის გათენების სიხივის მას.

ვიცი, რომ დედას და მამას ადვილად ვერ დავასწრებ. დედა საშობრეთლოშია, იგი იმითადა გამოდის ზღავს, იგი ავლის, თორემ დედასაც უფროს ზღვა. მას ხომ ზღვისფერი თვალები აქვს, თმა წითლისფერი შეღებილი და როცა წიხისგან ხორბლისფერი დაღვია, დედაჩემზე ლამაზი არავინ მიაჩნია.

— გაიღვიძე, ქეთი! — მეძახის დედა ქვევლიდან, — ჩქარა, მამა უკვე გავიდა სათავებოდ ზღვისკენ გავრბივარ, მამა მუხლგაბამდე წყალში დგას, ხელში ანკეხი უჭირავს და ელოდება. გვერდზე ჩამი უდგას, უკან ექვსი ღორბე დაცურავს ჩაშში. — შედი, პირი დაბინებ, — მეუბნება მამა. შევდევარ ზღავში და ვვინთავ. ეს არის ჩემი პირის დაბნა.

— გახსოვს, სანამ „კადაკარკას“ მოვივინებო, როგორ გასწავლე ყვინთავ მეტიობება მამა.

— როგორ?

— როგორც ამ, მოველაპარაკე რომ რამდენ ღორბოსაც დავიჭერდი, იმდენჯერ უნდა ჩაგყო თავი ზღავში, თორემ საუზმეზე ღორბოს ვერ მიიღებდი. პოდა, შენც იღვიძე ჩემს გვერდით და რამდენ თევზსაც დავიჭერდი, იმდენჯერ სირაქლემასავით მარტო თავს ყოფდი წყალში.

მე და მამას გვეკვინებდა, რადგან ახლა სათითბო არ ამოვდევარ წყალში, ჩემი მოსკაკავლე მეგობრები ეს „პარაკულას“ მეძახიან.

მერე ჩვენ ერთად ავიდევართ სახლში, ერთად ვეწინით დაუკურნდაფჩენილ ღორბოსებ და საუზმესაც ერთად ვაივინთავთ.

მამას მუხლგონის მისიურთ, ძველთ, გახსნილთ ჩანსება, ვვხვებო დედაუნა „პათინკები“ აცეია. თავზე სამხედრო „პანამა“ ახურავს და ყოველ დღისას ასე დრავუნ-დრავუნით მიუყვება სამხედროლის გზას.

ვეფროთმა საცხა მამას მეგობრებით. თუ ვინმე ბიჭვინთაში ან გავილით მიდის, აუცილებლად შემოვივლის ჩვენიან, ერთ-ორ ღამეს გაათავს და უკანა გზაზე შემოვლასაც დაეკვირდება.

საღამოობით მზის ჩასვლის შემდეგ მუხობობი იკრიბებიან ვინმეს სახლში. კალაძეებთან ყოველთვის განსაკუთრებული ერთამულაა, რადგან იგი უღვდა ცხოვრობს, რომელსაც პატარობა, ბიძის არახდროს ვეძახიან, რადგან იგი ჩვენიც ისეთივე მშაკაცი, როგორიც ჩვენი მამების.

გულდას ხიცოცხლე და ხალისი მი-
აქვს ყველანა. გულდა მოქანდაკეცა
და მხატვარიც, მათ სახელით, პირველ
სართულზე მარცხენა კედელი გულ-
დას მიმატებოდა, გულდა ძალიან
მსუქნია, მაგრამ, რომ ნახოთ, რო-
ცოც (ცეკვის "ბესიქსტ", გაგიფიქრებთ.
ავტორის ბოლოს გულდას დააბე-
დას დღეა, იმ დღეს მანქანებით და
სტუმრებით იცხება მათი ესო.

გულრიფშის მარცხენა სახანაორო,
ჩვევან ოხდა მომორებიანა, მოცა
აბა, მამილი რა ჭკუა აქვს, როცა
იქ ლეკვები და ბერძენისეულები
ცხოვრებენ. ლეკვების ცოტა იქით
ძია მერაბი და ლიდა კირა ცხოვრო-
ბენ, ძია მერაბი გარეგნობით დარტყ-
ნიან მაგონებს, მაგრამ როცოც კი
შეზარბობდება, გურულად დაამღე-
რებს ხოლმე. ნანია-ნანიაო.

გიგლა ფირცხალავს გულრიფშში
სახლი არა აქვს, მაგრამ არც სჭირ-
დას. აქ ყველა სახლი მისია. იგი
ყველა ოჯახში მინაურია, და მე ვერ
წარმომიადგენია ზაფხული გულრიფ-
შში ძია გიგლას გარეშე. ძია გიგლას
სომხარო ახურავს, მხარზე სპორ-
ტული ჩანთა აქვს გადაკიდებული და
სულ ილიძება.

6

ჩვენს გვერდით ღუსია ცხოვრობს,
ციხურთვალავს, ფაშფაშა რუსის
ქალი, მასთან ყოველ წელს ჩადის
და თავისი ოთახი აქვს დიდ რუს
მწერალს კონსტანტინე სიმონოვს.
მისი დაწერილი ჯერ არავინც წამი-
ბით მხარბათვს, მეც ძალაუწებოდა
ყოველთვის ეკვლე. თმჭადარა, ტა-
ნად, ჩიუხიან კოლაქ "ძია სიმონოვს"
ეძახის და მიკერს, ყოველ ჩემს მი-
სალმებზეუა რა აციენოს.

ყოველ ღალას მორღობა ერთი და
იგივე. მამა და კონსტანტინე სიმონ-
ოვიც მთელი წლის უნახავებოთ
ეხვევიან ერთმანეთს; სიმონოვი მხა-
რზე ხელს ურტყამს მამას და ეკით-
ხება: — რამდენი ბავრი დაწერე
წუხებ, ნიღარ?

მამა ხან დატუქსული ბავრევიით
ბრის თავს, რადგან წინაჲ დამე კალა-
ბეკობთან, ბერძენასთან, ბაძმელაქებ-
თან, წერთლებთან ან თარბეკთან
აქვს ვატირებელი. ხან კი ზღვის პი-
რას წამწროლილები, ან ჩვენს უზო-
ში, ჯორკობზე ჩამომსხდრები უწე-
ვებთან ერთმანეთს ახალ-ახალ თავებს
თავიანთი მომავალი წანარბამებინ-
დან. სიმონოვი ყველაზე ხშირად
იმის ამბებს უყვება მამას, მამა წარ-
ბებმეგებნული ვერაღლებით უხმენს.
როცა მამა ვეება, სიმონოვი ხალის-
დება, იციენის.

ერთ დღეს მამას და სიმონოვს
შეხვედრის შემსწარმება, იხურებია. ეს
ორა კლახიკოსის შეხვედრა. ეს
ხეძრება ძია ყურამღეც მკვიდა, ზე-

ვრი იცინეს და მეორე დღეს პლა-
ეც წამოკორებულ დამკვერბელს
გასამბეს — შეხედეთ და დაიხსობით,
როგორ ხელება ერთმანეთს ორი კლახ-
იკოს!

ჩვენს მეორე გვერდზე მარია პე-
ლოენა ცხოვრობს, უკრაინელი მამა-
და, ლინაია ქალი. მასთან ყოველ
ზაფხულს ჩამოდის ფოტოგრაფი-
ტები დახუნძლილი ჟურნალი "ოკო-
ნიოვის" ფოტოკორესპონდენტის დი-
მიტრი ბალტერმანცი. მას მუდგულე-
ვრი ქალიშვილი და ერთი ძალიდა
ჰყავს.

დიმიტრი ბალტერმანცი წსორედ
მამის განღება ხოლმე, როცა არ
ეული, ან აპარატის ჩხაქვებს გაიკო-
ნებ და იმით მიხედები, რომ საღდაც
ახლო-მახლოა, მერე თბილისში დიდ
ამანათს მივიღებთ მოსკოვთან, საე-
ქსი ჩვენი ფოტოებით. მე და მამა
დიდ ქვაზე რომ ვხსხედვართ გაუე-
ტლებული, ისიც მინი გადავღებულა.

ჰოდა, მგონი არაიენ გამომჩენია,
ცეხვობორთ ასე ერთ ოჯახად, ერთ
სახლად და გვიყვარს ერთმანეთი.

მთელ ამ დიდ ოჯახს ჰყავს ერთი
მამა, ერთი ბატონი, — ძია ოთარი,
ოთარ დაეთთაია. არ ეციც, როგორ
იტყვს მისი გული აბღენი კაცის ხო-
ყვარულს, მისი ოჯახი კი აბღენ
სუქმარს. ის, რომ გულრიფშში
ჩვენი ოჯახებში ცხოვრობენ, ძია
ოთარის დამსახურებაა, მან შემიც-
რინა და დაასახლა ეს ხალხი აქ. ძია
ოთარი ჩვენი ოქროს თვეშეცა და
ნატურის თვლიც. რა უნდა გაიფიქრო-
ს, რა უნდა ინატროს, რომ ძია
ოთარი ვერ მივიხედვს და ოცნება
არ ავიტრეულოს. მამა ამბობს: ოთარს
ოქროს გული აქვს, ნაღდი ეწყაქცო-
აო, ჰოდა, მე შეტვი რა მინდა, როცა
მამას ვინმე უყვარს, მე იგი ახმავედ
მიყვარდება.

მამას სახანაოდ გასელა რიტუალს
უფრო ჰგავს, ვიდრე ყოველდღეობურ,
ჩვეულებრივ მოკლენას. მამას ერთი
გრძელი გრძელი პირსახოცის ხალა-
თი აქვს. ჰოდა, ამ ხალაოში გამოქ-
ვობილი, თავზე სახმეობი "ანანს-
კიო", მამა პლაზეზე გამოდის.

იმას, რასაც მამა წყალში აკეთებს
მარტო ცურვა ან ბანახოც ან ქვი-
აი ქმინავს, დავაფუნობს, ვეჭმობა-
ობის, ხან ცურავს, ბავშვებით კიამა.
შემა წყალს, საძირკენისაგან კენე-
ხის და ყოველ ამოყვანიებაზე კრემ-
სიდა, კრემსიხიდა, იმასის.

წელს მამას მამიდა, მუშანა ჩე-
ნა სტუმარა ჩვენს მამიდას ეძახის
მას. მამას ძალიან უყვარს მამიდა,

სულ აწვალებს, ეხუმრება, ძალიან
გაკავებს ზღაზეუ სახანაოდ. მამიდა
ფაშფაშა ქალია, იქვე ნაარზე წა-
მწრეება ხოლმე და თუ ტალადმ და-
არბევა, კაცითი ენხებება.

— გაო, ზღვარა, აქით, უკურე შენ,
ამ ტუნკალს! — ფოთფოთებს მამიდა.
და თუ ზღვას ცოტა ზღვებტი მო-
უელა და კენწებტი მიაყარა, მამინ
უნდა ნახათ:

— ოო, შერ არ გვიხარე შენს ცილ-
შეილში, შენ გავაცა წელში — ერ-
ზუება მამიდა ზღვას და ჩვეწზე
ბრახობის, რა გაციენებთო.

ერთ დღეს მამიდამ თავისი სა-
რეუტი ეზომი გავიდა. სარეუტის ჩა-
მოხსნა რომ დააპირა, ლოყი კედარ
იპოვა. ანება თოქოთით. აქით ეცა,
მთი ეცა და ვერ იპოვა. უცბად ეზო-
ში მამა შემოვიდა.

— ოთარ, ბიჭო, ჩემი ლიყი გე
გინახავს? — ჰკითხა მამას, ისე, რომ
არც უყვებოდა, რას ეკითხებოდა.
მამა ჯერ დაიბნა, ბერე გაეცინა და
უთხარა:

— აეერ, მამიდა, მღერებს უკონე-
ათ, მამაკე ვერნათ და ქანაბოქნ შავ,
— და რაბან იცოდა, რაც ელოდა,
ციტხე მომორებიანთ დაღვა.

— გაო, შერ არ მივეცი შენს გადა-
ხულს, ნიღარა! — ძიოვს ეკავეტად
მამიდა სიცილს და პირსახოცს უქ-
ნედა მამას.

მამას უზარამზარი ნავი აქვს. მას
"აჯიკა" ჰქვია. ნავს ნიშორეცა აქვს
და პასპორტიც. დალაობით, როცა მა-
მა და მისი მეგობრები სათუქხაოდ
გადაიან, მამა საზღვარ საგუმავოზე
რეკავს:

— საგუმავო? ეკითხება იგი, —
სათუქხაოდ გამოიდივარ ნავი ...აჯი-
კა? ეტყობა, მამას სათუქხოს სერო-
ნულად არ ეკედლებას, რადგან იგი
თავს იმარბლებს — ხელაიც არ აქ-
ვზბრებთო. "აჯიკა" ნავს ჰქვია მე
მწერალი ნიღარ დღემდე ვარ. —
მერე, ეტყობა, თანხმობას იღებს და
ათა-თორბეტი კაცე ქომინათა და
შეძახალებით მათორბებს ნავს ნაარ-
ზე.

მთელი დღე ზღვაშია მამა, მთელი
დღე ეკლავები. ნავი პირის-ბიჭე არ
ჩანს, მხოლოდ ხალდაის გასმის
ღება. ნავი სახეზე იქნება კეკლადი.
მამა ექვე, ნაარზე დაარბავს თეებს,
სახლმს წამიიღებს და ამ საღდაც
ჩვევთან აქნება მთელი საღდაცობა.

მამას ბავშვებით უხარია, როცა
—უხან" უქმებენ...

ახალგაზრდა ქალების ქსეკლომეცია

— ნების ბავშვი ისე კარგად აღარ იმატებს, როგორც ადრე.

— ეს სრულიად ნორმალურია, რადგან წონაში მატების ტემპი ასაკის მატებასთან ერთად თანდათან იკლებს. ისე რომ იმატებდეს, როგორც პირველ სამ თვეში, 18 წლისა 220 კგ იქნებოდა.

— ალბათ ცოტა რძე მაქვს. ბავშვი დამე მივძემს და ჭჭამს ითხოვს. ამიტომ მივცეო სხელი ფაფა, ახლა მშვიდად მიხვს.

— ფაფას მიცემაზე ნუ აჩქარდებით, რადგან ბუბუზე მყოფ ბავშვს ფაფას ჩვეულებრივ მუცელზე თიდან აძლევენ. ხელიყოფნა კვებაზე მყოფი — უფრო ადრე მენიუს საკუთარი ინიციატივით ნუ შეცვლით. მოეთათიბიეთ ქმეს.

თუ თქვენი რძე არ გყოფნით, ყოველ ბუბუზე წოვების შემდეგ შევიძლიათ მისცეთ სამედიცინო მშრალი რძე. ამგვარი რძით შევსდით შეცვლით ბოლო ბუბუს წოვება.

— ახლა დამლაბობთ ხშირად აღარ იღვივებს და ორხსაობათ კვების ინტერვალს ვეღარ ვიცავ.

— თქვენივეს უკეთესია, თუ ბავშვს მუტ ხანს ძინავს. ზოგ ბავშვს 10-12 საათიც კი ძინავს. საკვების მიცემა უნდა შეუფარდოთ მის ძილის რეჟიმს ე. ო. დღის მანძილზე უფრო ხშირად კვებით. თუ თითო ჯერზე 200 გრამამდე მიიწე ჭამს, მაშინ ოთხჯერ კვება ნორმალურად ჩაითვლება.

— თუ შეიძლება თხის რძის მიცემა?

— თხის რძე შეიძლებალობით ძალიან უახლოვდება ძროხისა, უპირატესობაც აქვს, რადგან ტუბერკულოზით დაავადების შანსი ბევრად მცირეა. ჩველ ბავშვს შეიძლება თხის რძე მისცეთ, მაგრამ არა ხანგრძლივი დროის მანძილზე და არა მხოლოდ თხის რძე. რადგან თუ მხოლოდ თხის რძეს ასევე, შეიძლება განუვითარდეს მძიმე სასხუნაულოობა. აუცილებელია ჰიგაენის წესების დაცვა. რბილმწველისთანავე უნდა გააკეთოთ და მისცეთ, რაც შეიძლება ახალი და კარგად ადუღებულია.

— თუ შეიძლება ჩვილის სოფელში წაყვანა?

— თუშევა სახურველია პატარას ხშირად არ შეუცვლით საცხოვრებელი გარემო და პირობები, მაგრამ სოფელში წაყვანას ვერ დავიძლით. კარგიც კია ქალაქის არაჯანსაღი ატმოსფეროდან სოფლის ჯანსაღ ჰაერზე გაყვანით. მაგრამ გზა არ უნდა იყოს შეტანად გრძელი, დამბლენი. უნდა შევქმნათ გზაში მისი კვება და გათავსება. უნდა აარილით მგზავრებით კონტაქტს. თუ შობი მანძილზე გიზნებთ მგზავრება, ხელის თვითმფრინავით წასვლა მაგრამ აფრენისა და დაფრენის დროს ბავშვს უნდა მისცეთ კოვხით ჩაი, რათა ვალაქისას შუა ყურის არემი ვათანახა-წირღვის წნევის ცვალებადობა და პატარას ყურა არ ეტკინოს. ჩვილი ბავშვით ზღვაზე დასვენება არ არის რეკომენდებული. ასევე თავი შეიკავეთ ტურისტული ლაშქრობებით და კარვებში ღამის თევისაგან.

— შორეულ ნერწყვის გამოყოფას. ალბათ კიბული ამოიხს.

— ნერწყვის გამოყოფის მიზეზი ის არის, რომ ბავშვი პირში იღებებს სათამაშობებს, ყველაფერს, რაც ხელში მოხვდება. ამით ის ეცნობა გარესამყაროს. ასეთ დროს ხშირია პირში სხვადასხვა მიკრობების მიხედვით, რაც აღიზიანებს ღორწივან გარსს და გამოიწვევს ნერწყვს. ნერწყვით ერთად მხოლოდ გამოიღოს ის მიკრობიც, ამიტომ ნერწყვის გამოყოფას გარკვეულად სადღეისოფციო ფუნქციაც აქვს.

— როგორ მოვიქცე თითის წოვას რომ გადავანო?

— ეცადეთ ვართოთ და ხელი სხვა რაიმე ქირის დაკავებულთ. მაგალითად, დაუკლეთ ხელმისაწვდომ ადგილზე პატარა ფერადი რგოლი ან შტარლენი. სათამაშო ხშირად შეცვლით. ის პლასტმასის ან რუხინის უნდა იყოს, კარგად ირეცხებოდეს, არ ქვირდეს წაწყებულთ ადგილებზე, წვირდ-წვირდო დეკალაბები. ერთადროულად ბეჭ სათამაშოს ზე მისცეთ. სათამაშო ბავშვის მიძრიაობის სტიმულად უნდა იქცეს. მიძრეობით რომ არ დავებთ, ბავშვი ეძლიება მისკენ ვაიცქლებს.

— რამდენჯერ შეუძლება შრომის დაქვინა. ხანში ხომ არ არის?

— პირველი მას შეუძლია რეგულარულად ეძინოს შეუძლება. მაგრამ არ უნდა ეღოს ბაღში. როცა მოუნდება, თვითონვე გადაბრუნდება ზურგზე. ეს მისთვის კარგი ვარჯიშია.

ასევე ვარჯიშია, როცა ჩვენს თითებს ჩაებლაუჭება და წამოწევის ცდილობს. მესამე თვიდან იგი თავსაკიკვებს და წამოწევის დროს უკან არ უკარგდება.

— ძალიან ხშირად დილილება ამ ვარჯიშით?

— როგორც კი დილილება, თვითონვე ვარჯიშობს. ამიტომ ნუ შეგეშინდება მისი ვადილის.

ვარჯიშისათვის ისეთი დრო უნდა შერჩიოთ, როცა თამაშის ხასიათიყვას. თავიდან ვარჯიში 3-4 ჯერ გათავიშეთ. მერე შეიძლება დატვირთვის თანდათან ზრდა.

— თუ ზურგს ხელის გული დავუჭერო, მშვენიერად ჯდება. შემოძლია თუ არა მისი ამ მდგომარეობაში (შეღამარულ) ხელში აყვანა?

— მისთვის ეს ვარჯიშია. თან ყველაფერს ახალი კუთხით უღებებს და სიამოვნებს. ასე რომ, შეიძლება ასე დაიჭიროთ, მაგრამ აუცილებლად ცოტა ხნით, რადგან მისი ზრეგამალი ჯერ გაუმარტებელია ამგვარი პოზისათვის. შეგიძლიათ იღვიოს ქვეშ ხელი ამოღოთ და ფეხზე დავეხდეს სცავოთ, ისიც ძალიან ცოტა ხნით, თან ისე, რომ სხეულის ძირითადი მასა ხელით გეჭვიროთ.

ბავშვი მხოლოდ ზურგზე ან შეუძლებლად წოვლის ისევებს.

ხანგრძლივად რომ წევს, თავი უფლიანდება. ალბათ ამიტომ თავი უკან მოუქანდება.

— ოფლიანობა „D“ ვიტამინის ნაკლებობითა გამოწვეულია. უნდა მისცეთ ეს ვიტამინი, შემდეგ კი — თუ ხელს ქონა თითო ჩაის კოვხი სამჯერ დღეში ჭამის შემდეგ და მაყოლებით ნოთ რძე თუ ძალიან შიშობია, აკავოთ ორი კვირა და თავიდან სცავოთ. სიძნელე გამოწვეულია მექანიკური მიზეზებითაც. სასურველად თავის ხახუნისას ნახი იმის ღერები ცვივა, მაგრამ ამისა არ შეგეშინდეთ. თმას ისევე ამოუჭა.

— დათავა ხომ არა აქვს?

— ღამს. ღოუგებზე წვირად გამოიყვანა. ხანდახან დათავა გამოხატება კანის აქერცვლაში, აგრეთვე ხახის საწინაგებო, რაც კისერზე ან მკერდზე ვრცელდება. ძალიან ეჭვანობა. შეიძლება წვირდ-წვირდო წყურვლებიც გამოიწვევს, რომელიც ხელში და სისეულებს გამოყოფს, მერე მრეება და ჩნდება ქვიჩა. მაგრამ ეს უფრო ჩვილი ბავშვის ეჭვების ფორმებია.

სასწავლს

ნიმუშად ქვეული ქალაქიანები

რაც დღეს ხდება მსოფლიოში, თურმე ასევე კანონზომიერად იწყება კოსმოტერ ციკლი. ასტროლოგია მიერ ნაგავადდება „სასწავლის“ ვიკიპედიის შესახებ და შეატრებინა ქვეყანა... „მერკურული“ კოსმოზმა ვიკიპედიის მიხედვით, სწავლა უნდა ადამიანზე, ან რაღაც კამ უნების დასახარად ვეკვლიყვი დაფარული უნდა ვიცადდეს“. ადამიანს გუყვანდა სტრუქტურის საკუთარი „მე“ და შედეგებისდაგვიარად ქვეყანა, თუ რა მიზნისთვის მიუყვანდა გავრცელებას. ვარსკვლავები ეს ამ დროს მშვიდად და მიუკერძოებლად უმთუერ ვეყვას, ხან სწავლობენ, ხან — არა. ადამიანი თითქმე ირჩევს ცხოვრების გზას.

ასტროლოგებს ამ პრობლემების უმარავი მაცალით აქვთ, რომლებმაც სწორი არჩევანი გააკეთეს და იმითიც, ვინც საბოლოოდ დაღუპა და დასაძაბრა სულა... მაგ. — „როცა მზე თავის ვეკვლავზე დაბად ვარტობია, ადამიანის სული ვეკვლავ მშობე განსაცდელში ხდება. ამ დროს მოხლოდნული ადამიანის გარდასახვა: ან ვანქმუნდა ან დაეკმა... სწორედ ამგვარი „მშებულობის“ დღეებში სწორედინგ ქვეყანის მსოფლიო მხსენებლები: ზაჩარაფტრა, მამაკობა, ღალი მამა. ერთის მხრივ უბნის, და მეორეს მხრივ ვრეონი, რომელიც რომის ხანძარის დროს ქანახე ვრავდა, ხოლო „თხის რქის“ შობილიც ნინოსის ქვეშ (25 დეკემბრის), რომლებიც აღინიშნება „იუდეულია ცოცხალია ცოდვების მომხანებელი“, შობის დღეების „მებრას“ დაბადების დღე. ქვეყანას მოუყვანდა იესო ქრისტე... რაღაც სწორედ „თხის რქაში“, როგორც უმაღლესი მიზნის სიმბოლოში, არის მოქუეული სულის აღმარებრა და დაღეძმა...“

იქნებია, ამიტომაც სწორდება ადამიანს „ანარობაში ხელის“ ნებელობა, რაბა მართოს საკუთარი თავი და ამით აიღვიანოს ვარსკვლავების მიერ მომზადებული სიფითი — „ისის რისხვის მოხენდა“ (რუსაჯალო).

„მკითხავებსა და ჯადოებებს რე დატოვებ ცოცხლებს“ — ეს სიტყვა ვარსახა უფლამ მოისხ და აღბათ ინანა კიდეც. რაგან მბობლია ჩანერული უფლის ეს ნება სიციცხლედ დაუჯდით ამათისთვის კვილი და ზორაკ ვალოქრას, თუციცადღე 9 მილიონ მსხვერპლის თოდღან ამ რელიგიის მიმდევრებს...

და თუცა ინგლისელები სხვაზე მეტად შიავებენ პატვის უფლის ნებას, მაინც შამ პირველები (1951 წ.) შემოქმედეს თუციცადღე კანონი, რომლის თანახმადაც შეეყვანა უ. ი. ავალიბოვა დევნა.“

დღეს ეს დიდ პრეტენზიებში უფლისთვის ლობე ვარსკვლავის, „ბაკინგემშილის სანჯაფილის თუციცადღე თუთარი ჯადოქარი“, რომელმაც თინისწარმოდევდა „ლოკუბრის“ ტრან-

გვლია, „აილდსბიროს“ სტადიონზე მომხდარი ამბები, ჩინეთში, „იტანანშენის“ სტადიონზე დატრიალებული უბედურება და თვის სწავის დაღეძ... და მაინც ისიც, როგორც საბინოს ვეკვა წარმომადგენელი, თავსაცუვის მიზნით ატარებს ვაგრომანებული ერთ-ერთი ორგანიზაციის მიერ ცალკეულ ციხეჭრედან ბროქურას — „იუდეუ ადამიანს აქვს უფლება იწამოს ის რელიგია, რომელიც მას მოსწონს“.

ღობე ვრეოფიტიც „იუკას“ კლანის „თუთარი ჯადოქარი“ გახლავთ. შამი დევიზია: „მეობრი თავი უნის, იმეძღვე როგორც ვესუს, მაგრამ არავის მიყენე ზიანი“. შათი შფარველი დვთავება სულენა (თუთარი შიავე) გახლავთ, რომელიც შავი შიავის „ნოლიტისბაგან“ განსხვავებით, სიკეთეს განსახსიერებს. ამიტომაც „უკობრები“ სწორიად ვეცნობიერებულად და იმეძღვერულად შეიხიხიანობენ.

საერთოდ მაგის ორ დიდ კატეგორიად ითვლება თუთარი და შავი. არსებებს „ანტისიხეფერი მაგიც“, როცა შავები ხანდახან სწორიად ვაგნობიერებულად და ხანაც ვრეუნიხობიერებულად, ბიროტად ივიგებენ თავიანთ შესაძლებლობებს. თლით რაც შეეხება იუდეულებს მაგისა, „ათ უბრალოდ ამ ძალეში იმეძღველონ უკვილიდღეოდ და ვრედებთან ამას...“

„თუოტების“ ვაგროტებებია: შამანები, დრა ვები, დიონისელები (ქმ მხოლოდ ქალაქიბა); აღუქსანდრელები და სხვა. შავულ მსოფლიოში იმართება შისანთა დღესასწაულები — შამაშები.

თივე როგორც სხვა კლანებს, იუკასსაც აქვს საკუთარი წესებითა და შესაფერისი პროგრამით აღმურავილი სკოლები და კოლეჯები, სადაც სხვა ზოგად საგნებთან ერთად, შესწავლიან კლანის ისტორიას, ფსიქიურ თიავლებს, შვიდრეციის საუბეძლებს, თუთიშეყენებს და სხვა. ამუშავებენ „ნანღების წინეს“ და ვაღიან ჯადოქრობის პრეტენციას.

ერთი კი ფაქტია: მსოფლიოს შირავა ქვეყანაში უმარავი ახალგაზრდა ვეუფლებს აუტატას (შიავარი საფუძველი ვეკვა ასტროლოგიაში მიმდინარეობის) სწავლებას. ეს საკუთარია შამ ცხოვრების სახარასაც შიამაუყვინებებს შამოვე დიდი შიითხიენილების ვაბი.

შავლე აღბათ, წყენი საზოგადოება შიავი იმ აზრამდე, რომ ვეუფელ ადამიანს ვაგნეციხავად დატოვოს უფლება იმ რწმენისა, რომელსაც თუთიონეც აირჩევს. მხოლოდ ერთი პირობით, ეს უნდა ვახდეს სტიმულიც და საწარმეც ცოცხაოვანად ვანქმუნდოს, საწარმეობა შიშობისა, ურთიერთმტკიცებისა, საწარმეობისა და შვიდობისა.

მანანა ქილიძე,
გერტიკოსი.

მედონეში, პარიზის გარეუბანში, დღედაღამ ამუშავებდნენ ადამიანთა ტყავებს, ისინი ეკუთვნოდა იმ თავსებებს, რომლებსაც ცილობინის დანიონ წაავებებდათ თავი. ეს იყო 1798 წლის ტროლის დროს. მას შემდეგ ხელსუფლებასაც არ ზოგნებდა უარი ასეთი ტყავის გამოყენებაზე. მაგალითად, ერთ-ერთი ახალგაზრდის ტყავი გამოიყენეს სფრანგეთის რესპუბლიკის პირველი კონსტიტუციის წინეს უფის დასაშავებლად.

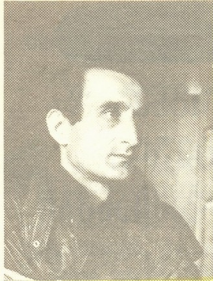
1827 წელს მასჩრდეთის შატოში სიკვდილი დასაჯეს ვეკვლედი და მძარცველი ქემოს ლეტი. სიკვდილამდე ცოტა ხნით დიკრე სინაფილი შეპარობილმა დაწამავემ დაწერა ავტობიოგრაფიული წიგნი, რომელშიც უვებოდა თავის ცხოვრებაზე. ეს წიგნი იწახება ბოსნიის „ტიტინეუმში“ და შიხი უდა, წიგნის ხანგრძობის თანახმად დაშავებულია სიკვდილმსხილის ტყავისგან. წიგნი საქართველში ზილია მძარცველის ერთ-ერთ მსხვერპლად.

დიდ ბრატანეში, 1980 წელს საკუთარი ცოლის ვეკვლეობისთვის ჩამოხრბობილი ჯორჯ კეშორის ისტორიაში შევიდა საკუთარი ტყავის წყალობით. შიხი ტყავისგან დაშავდა 1917 საკუთნის ცნობადი პოდების ჩან მილტრინის ლეკების ცრებულის უდა. წიგნი იწახება ქალქ ესტერეობში, პოდების შემორაოდურ ბიბლიოთეკაში.

ახალგაზრდა რუსმა პოდებმა, რომლის ხახელიც უცნობია, ცსენიდან ვაგნეციფრინის დაქრავა ხელად, უმწაფლმა თიხევა შიხი ხელოს ტყავისგან დაშავდაბინათ საკუთარი სონტებების ცრებულის უდა. მან ეს წიგნი შეუყვარებულს ათქვა.

ერთ-ერთი ვარაუდავლილი წახვის ტყავი გამოიწვია ვერანენებმა პაულ კერტენმა 1910 წელს სამი წინეს დასაშავებლად. ერთ-ერთი წიგნი წარმოადგენდა დისტრეტიკის ნიშნებსა და რუსების წარმოშობის შესახებ.

ბუნებრივადის საკონტენტარეო ზანჯის უფრობის ქვეყის იღუკა კობის ანამართლო ჟრობისეკე უფილილი პატიმარი ჯემბერტ ფრობოკის იძლიოდა ჩვენებას, რომ ამ ქალბატონის ზრძანებით მოკლილი ფრანგი პატიმარი, ვანის ტყავი გამოიყენეს კობების საოქომა სურათების აღმზის უფსიფობის ცნობილია აგრეთვე, რომ მილტრინის ზრძანებლის „შანი კასების“ ჩამდენებზე ეგზემულარის გარკანი ადამიანის ტყავისგან დაშავდა.

მასტანა ლლონინი

დღეობა

შენ რომ გიყვარდა ყავადანი,
 დედის ნახსოვარი ყავადანი,
 მეზობლის გოგოს გავატანე, დედა!
 ხომ გახსოვს გოგო ალვისტანა...
 იქვე დაემარხეთ, ალვებთანა...
 მე დარდი ვეღარ ავიტანე,
 დარდმა თავიხი გაიტანა, დედა!
 აღარც ალვატანი,
 აღარც ყავადანი,
 შენი ვაჟი კი ავად არი,
 ძალზე ავად არი, დედა!
 თვალს ვრილობაა ჩვენი სულის,
 დე...და...
 ცრემლი სისხლი არი ჩვენი სულის,
 დე...და...
 თვალი-შენისლული,
 სული-შეისრული,
 პირობა ვეღარ შევიხსრული,
 წუთისოფელი შევიძული
 და გვედრით მშობლებს, გარდასლებს,
 რადგან დამიწვეთ - დამასრულეთ,
 ჩემი ტკივილიც გაასრულეთ, დედა!
 კაცი ტალახით ნაშენია, დედა!
 ცხოვრება დარდთა გამჩენია, დედა!
 მიწაც ხომ ჩვენი ხარჩენია,
 მაქ წამოხულია, რაც ჩვენია,
 აქ არაფერი დამჩენია,
 სულ არააფერი... დედა!
 სიკვდილი მწარე წამალია, დედა!
 არ მორჩა, ვინაც არ დალია, დედა!
 უმჯობესია, რაც ძალია,
 ყველაზე ნაღდი სამალია
 ტკივილებისგან,
 კივილებისგან,
 სიკვდილებისგან... დედა!

მახსოვს ხახე განა შენი,
 ბალი მახსოვს განაშენი
 ცახთან, - ცამდე დრუბლის კიბით
 ასული...
 სიო სიტყვა მონაბერი
 მე უღაბნოს მონა ბერი,
 შენ - უფლისგან მოგზავნილი ასკელი.

რა დრო იყო! ო, რა გული!
 ვით ბაღში ორაგული
 ცახცახებდი ჩემს მკლავებში გაბმული...
 თქვენს ირგვლივ მეოფი სინამდვილე
 თქვენთვის მკვდარია -
 მხოლოდ სიზმრები ზეიმობენ -
 პარიზით... რომით...
 და ორი თვალი, როგორც ორი ბნელი
 გალია,
 პროვინციულ სასაფლაოს
 გასცქერის კრთომით.

ნანობ კარ-კარ ნავალი,
 ნახე ბევრი კარნავალი,
 ვერ გიმობღერე სიწმინდისთვის
 განაწენს...

გული მრავალს დაუფალი,
 მეც ბრალში ვარ და უფალი
 ახლა ერთად გამოგვიტანს განაწენს.

როცა წლები მოქუნდება,
 როცა ბედი მოქუმდება,
 როცა კაცი მოხუცდება
 და ბუხართან მოყუნდება
 მარტოობით მთვრალი...

როცა კბილი მოუცვდება,
 ტოტზე ხელი მოუცვდება
 ძმას ფეხი არ მოუცვდება,
 მშენს თვალი არ მოუწვდება,
 ვაი, მიხი ბრალი...
 როცა თოკიც მოუწვდება,
 და იმედი მოუწვდება
 გვერდით არვინ მოუჯდება,
 გული როს ამოუჯდება
 ცხოვრებაზე მწარალი...
 როს სიკვდილი მოუჩნდება,
 თვალში ცრემლი მოუჩნდება,
 არვინ არ გამოუჩნდება,
 არც იარა მოუჩნდება,
 ვაი, ჩვენი ბრალი...

ღვიძლი შეიღვივით შეჩვეული გყავდა
 თოჯინა,
 თქვენც გიხდებოდათ მოგონილი ღვლი
 სინახე,
 შემდეგ ცხოვრებამ დმერთებს სულ
 გაათოშინა
 და თქვენც ქერივივით მარტო დარნი
 ბუდის წინაშე.
 ხელში მძახავით ჩაპკვდომია აშულს
 სანთელი,
 თქვენც, ვით სანთელი, სიყვარულის
 გრძნობა გებარათ,
 როგორც სიკვდილი, არ შეცვლილა ცა
 წუხანდელი,
 ამოდ მოხცდა ბევრზე ბევრი თქვენს
 საქებარად.

ბედი ვნებები გაახვენს ბედი
 ბედიც ოცნება წარსულისკენ ფიქრე
 იმადლებს,
 და დგახართ, როგორც დამპყრობთაგან
 ხელმეუხები
 ეამთა სბროლისგან დარბეული ბროლი
 სიმპაგე.

სიყმაწვილე კი ჩარჩოშა გამოკეტდ
 თქვენი სიმდიდრე ხამუდამოდ დარჩათ
 ტილოებს,
 და ელანდებათ ყრმა თავი
 თავმოკეთილი
 დიდი ხნის წინათ გაუქმებულ
 სამარტვილოებს,

ნამოახიეს თქვენს კალენდარს ყველა
 .თო დღე,
 შედგება იქით პაემანი? ვითომ?! -
 ვინ იცის!
 და თუ ცხოვრების დახსენსი იყო
 სამოთხე,
 რა უხასყველოდ მძიმე გახდა მისი
 ფინისი.

მხატვარი: მარლო შანუღია

წვიმიანი დღე იყო. ავტობუსის გაჩერებაზე იდგა ნატული და გამწარებით იცავდა თავს სიბნელის, მარტოობისა და, რაც მთავარია, ქარიანი წვიმისაგან. ბოლოს ქარმა იმძლავრა და ქოლგა წარსტაცა ხელიდან, გაივლიდა კერ მოასწრო, ვიღაც დასწვდა ქოლგას და მიერბენინა. ნატულიმ კარგად ვერ გაარჩია, ვინ იყო, ბავშვი, თუ — მოზრდილი ადამიანი, მაგრამ მაინც შეეცოდა ჯინსის ქურთუკიანი წვიმამა გასაწეუნად და ქოლგის ქვეშ შესთავაზა ადგილი. ისე ადვილად მოითავსდნენ... ქოლგა დიდზე იდო იყო, ვერტოლტარიანი და ფართო, ნატული — მაღალი და სქელი ქალი, შეფარებული — პატარა და სუსტი მამრობითი სქესის არსებობა. ბოლოს, როგორც იქნა, ტაქსი მოვიდა და ნატულია შერქვინა, აქაც არ მიეპატიჟებინა უცნობი, უკან მოითავსდნენ. ტაქსის მძღოლს, ჯავარა მოხუცს, ხელა მაჰყავდა მანქანა, თან რაღაცას იდიინებდა. გზა გასავალი იდოი ჰქონდა, და ნატულიც მიხედა რბილ და თბილ საზურგეს. ფხიზ-

ლად კი იყო, არ ჩასძინებოდა და გაჩერება არ გამოჰპაროდა. უცნობი ჩუმად იჯდა ტაქსის კუთხეში. ნატულიმ მხოლოდ ერთხელ შეასწრო თვალი, მას რომ უყურებდა. გულში ჩაეცინა და მერე აღარც მიუქცევია ყურადღება. გაჩერებასთან გადმოვიდა, ფული გადაიხადა და ისე წავიდა სახლისაკენ, უკანაც არ მოუხედავს.

ეს იყო გუშინ, დღეს კი ნატული ჩვეულებრივ საქმიანობას შეუდგა სამსახურში. მუზეუმი ნამდვილად არაა ახალგაზრდა ქალის საქმე — აქ ან ენებადამცხრალი უსასკო ადამიანები უნდა მუშაობდნენ, ან — მშვიდი მოხუცები. ეს მუზეუმი კი საველი იყო ახალგაზრდა, ცქრიალა გოგონებისა და ქალების, დირექტორი — მოზრდილმშვილებიანი მანდილოსანი გახლდათ, მაგრამ არც ის ეკლებდა ახალგაზრდებთან მზიარულებას — ზმირად აჰყვებოდა, ხანაც დატუქსავდა. მუშაობდნენ: ცქრიალა მეცნიერ-მუშაკები, ექსკურსიამძღოლები, მეთვალყურენი, ბუღალტერნი და ორი კარისკაცი. ნატული თანამშრომლებში თავისი სი-

დილით გამოირჩეოდა — უზარმაზარი ქალი იყო, მაღალი, ბუჭვანიერი, ფართო თეძო-გავიანი, მლიერ ფეხებზე მდგარი. ქერა თმებს მუდამ საღად იკაცავდა და უკან კულს ჰკეთებდა; ეგ იყო, მთლად ბავშვის სახე ჰქონდა — გაბუნტული ტუჩებითა და უზარმაზარი ცისფერი თვალებით, ცხვირიც კოხტად აბუკოდა, ლოყები პირმრგვალ სახეზე ვარდისფრად უღვიოდა და ეს ბავშურსახიანი, უზარმაზარი ქალი მუზეუმის ზარი და ხმა იყო. რომ დადიოდა, მისი სიმძიმის ქვეშ იატაკი ჭრიალებდა, მითუმეტეს, თუ მაღალქუსლიანი ფეხსაცმელი ეცვა (რაც ძალიან უყვარდა). 33 წლისა იყო და სახელი ჯერ არ გამოიჩენოდა, დედა ამშვილებდა, აღზანას ჩაღზანას არ დაეღვევო, მაგრამ არა და არ გამოჩნდა ეს ჩაღზანა, მას კი როგორ უნდოდა — ხარისკისერა, მასავით უზარმაზარი კაცი — გოლიათი რაღა. გოლიათები გადაჯიმდნენო, — ზმირად იცხოვდა ხოლმე დაფიქრებით დირექტორი, თითქოს იმეღს უწურავდა ნატულის. მარტო ნატული კი არა,

მუზეუმის გარეშეც ამ დღემდე იყვნენ. კაცს გამოჩნდებოდა თუ არა შვილის სკანდინავიის, ყველაზე გამოკვლეობდნენ: ასაკით, გარეგნობით, ჯიშით განსაკუთრებული ცქრიალა ქალები: ნინო, ტატა, ეკა, თოკა, ლამარია. არჩევანი ბევრი იყო, ასარჩევიც ბევრი, ამრჩევი კი — ცოტა და ცოტა. მიდილი წლები და გოგონები თანდათან იქ შეხსნულ კვლასტებს უმსგავსებოდნენ. ჩაეხსნა ხალხის და მჭუნებარება, მართო ნატული ბობოქრობა და სულთ და სხეულთ — დარბოდა, დაბარაუნებდა, მითითებებს ისროდა, საქმეებს არჩევდა და... იქნეს არ ჰქარავდა. ყველაზე უფროსი ის იყო ქალებში და დირექტორი ხანდახან ძალზე სვედიანად გადახედვდა ხოლმე: ნეტავი, ამას ვილა თხოვს, ამზე ბევრად კარგები ვერ თხოვდებიანო.

გაილიდა დღეები მშვიდად და უკმაყოფილოდ.

სა რწავილდა დღევანდელი დღეც, რომ მუზეუმის კარბნის ასპარაჟი კაცს არ გამოჩნდებოდა, ნატულიმ პირველმა დაინახა იგი და გაბრაზდა, ნეტავ რას მოეთარა აქო (გოგონებისათვის ჯერ არ ეკანბა ნუხანდელი თუვადასაკელი) და მიღრებულმა მკითხა, რა ვნებათაო.

— თბილისიდან გახლავართ, მათემატიკის ინსტიტუტის თანამშრომელი, გვარად ცეკარელი. დირექტორის ნახვა მინდა...

ნატული დირექტორთან შეუძღვა და მამინებე გამოჩნდნა. გოგონები კი დაიბნეოდნენ, ვიღაც კაცს მოვიდა და ნეტა ზროლიათაო.

ნატული ტუნის აბზუვა, ერთი ჩიკორა ტკიაათაო...

— ამ დროს დირექტორიც გამოჩნდა და ნატულის მიმართა:

— ნატული, მოუბეძენე თუ შეიძლება ამ სტუმარს ცეკარულზე მასალები, იტალიაში პარტიზანული მოძრაობის მონაწილეთა ფონდში!

ნატულიმ მოიტანა გასაღებების დიდი ასხმული და ჩხარბეჩხარუნდით, ძეგანძვარით გაუძღვა იმ კაცს ფონდებისაკენ.

დიდ თოხანში შეიყვანა, მაგიდასთან დასვა და დაუყოფნით სქელი საქაღალდე. თან დირექტორზე ხელი მოაწერინა და თვითონაც წუთით ჩამოჯდა, რომ ჩანაწერი გაეკეთებინა, მერე სტუმარი დატოვა და გოგონებთან გავიდა.

აგრიალდა გოგონათა გუნდი: ვინ არისა, რა უნდაო, რამდენ წლისიაო. ნატულიმ მასპინძელი იყოდა, რომ უცხოელი იყო, 38 წლისა, თბილისელი. ეს აბა და ეს.

— აბა, ნატული, ივაჯაკე! — თქვენ ხომ არ გავიყდით, — გადაიარა ნატული, — თქვენთვის დამთბა.

დღის ბოლოსა მიხედა ცეკარელს. კაცი კვლავ მუშაობდა. დაჯდა და უცნო მტეი უსაქმურობისაგან თავისდაუნებურად თვალფურის დევნება დაუნყო. პატარა კაცი იყო ცეკარული, მაგრამ ყველა ნაკვით საიცრად ღამება და ნახი ჰქონდა, მოწყობილი და მორგებული. მოხდნილად ეჭვარა კალბა, თავდახრილი წერად, მოქონდა ნატულის, მოქონა როგორც ადამიანი, კაცად არც სთვლიდა თავისზე პატარებს ასაკითა თუ სიმაღლით. სტუმარს თავი არ აუწევდა.

ზუსტად ექვს საათზე დაეკცა საქაღალდე და ნატულის გადასცა, ხვალაც მოვალე, — დაუბარა და წავიდა. ასე გრძელდებოდა მთელი თვის მანძილზეც. ცეკარელი დიდად მორიგებული იყო კაცი გამოვდა. სასტუმროში ცხოვრობდა, თავისუფალ დროს დასწრისობა და დაწოლის წინ მუშაობდა. მერე ვაიკვია, თურმე ძალიან საინტერესო მათემატიკისი ყოფილა. ცეკარელის პაპაც ცნობილი მათემატიკოსი იყო თურმე, იტალიაში პარტიზანული მოძრაობის მონაწილე იქნენ დაღუპულა. მეგობრებს მისი ხელნაწერები ჩამოუტანიათ იტალიიდან და მუზეუმისათვის გადაეციათ... ჰოდა, მათ სწავლობდა შეიღობილი.

ერთ საღამოს საქმეკაცის ბილიეთები მოიტანეს მუზეუმში, ცნობილი დასი სტუმრობდა ქალაქს. დაურბიეს ყველა და ცეკარულსაც მართავა დირექტორმა ირი მშვენიერი მოსაწევი. ნატული საქაღალდეებს რომ ალაგვდა სტუმრზე, ცეკარულითა უთხარა: — ნატული, მე ორი მოსაწევი მაქვს, იმეია გამიწვეთ მასანბნობას!

ნატულიმ პირი დააღო. გაშრა. მერე ის იყო სიცული უნდა ავარდნიდა, რომ ძლივს შეიკავა თავი. ონდაე გაიღიმა მხოლოდ.

— გამალობთ, მეც მაქვს მოსაწევი. — მით უკეთესი, ერთად წავართ, სად დაგვინდობთ?

ნატული დაინახა. ძლივს მოიფიქრა პასუხი. ცეკარული ჩუმად გაუიდა თოხანდა.

— რაღა მე შემოთავაზა, რაღა მე... — ღამის ვერბა ქალს.

სახლში ტანისამოსის გამოსაცვლელად წავიდა. იხიდა და იცემდა. ყველა კამბოა დიდი ჩანდა, უზარმაზარი. აბა ამ საქნა ცეკარულთან ხომ დღეე გამოჩნდებოდა. მერე ისევ შავი თხილა კამა შუარია, წითელი ვარსკვლავი და წავიდა, შავი კოლგოტკები, შავი მაღალქუსლიანი ფეხსაცმლებით, შავი გამოსის მძივით — უზარმაზარი, ცისფერთალა ნატული პირველ სულ პირველ კრამაზე.

ნატული და ცეკარული ერთად ისხდნენ. ერთად გამოიყდნენ და ცეკა-

რულმა მიაცილა ქალი სახლამდე. სახე და სხეული ეწვოდა ნატულის: ჯერ მთელი დარბაზი მათ უყურებდა, ახლა მთელი ქალაქი.

გამომშვიდობებისას ცეკარულმა უცნო ხელი ჩამართვა და უთხარა:

— იცი, ნატული, ბევრი ლაპარაკი კი მიყვარს, დიდებული დედამამა მყავს, ბნდინერი იქნები ჩემთან ყოფნით. სამსახურსაც გმოვიტოვებო.

ნატულიმ უცებ ამოიგმინა სიბრახისაკენ.

— მომწონენი, ცოლად მინდებართ, სხვა რაღაა საქირი. თუ გინდათ, მოიფიქრეთ.

— მოვიფიქრებ, — მოუჭრა ნატული.

სახლში კინლამ გადაირია, დეიდამის უამბობდა და თან ცაცხარული ამბობდა: როგორ გამოიბედა ამ ჩიკორამ, ერთი შეხეთ, ცოლობა მიხზოვო.

— შერ არ იძახდა, — ოლოდ ვინმე გამოჩნდეს, მითხოვოს და თუნდაც ჯოჯოხეთის მამხალა იყოსო?! — შეახსენა დეიდა.

— მე პატარა მამხალა კი არ მქონდა მხეველიბაში, — უცებ გაიცინა ნატული.

— დღეგრძე, როდის იქნება კიდევ ასეთი შემთხვევა, არ იცი. იქნება კი? ცეკარულს, სხვა რომ არა იყოს რა, გვაიო კარგი აქვს, ბიჭიც კარგია; რა უყვით, რომ პატარა, ვტიოლო რიბუნელიც კურკა იყო, მაგრამ მასზე ქალები გაიფებოდნენ, ცოტა რამზე ხომ უნდა დახუტო თვალბი.

— თვალბი დახუტუო, თვალბი უნდა დახუტუო! — მთული ღამე თავისთავს არიგებდა ნატული. არ ღვიინა. არ და. დილით კი ცეკარულის მომლოდინე თვალბი რომ დაინახა, თავი დაბარა: კარგით, იყოს ისე, როგორც თქვენ გინდათ.

პატარა ქორწილი გადაიხადეს, მუზეუმში ძალიან გამოიღო ოაჟი. პატარაილი თვითრემე იყო, სიმე — შავი კოსტუმი, სიძის მშობლები ჯერ არ ჩანდნენ. ბოლოს, სუფრა რომ გაშალეს, მამხილა მოყვირა მანქანამ.

გაილო კარები და... უზარმაზარი კაცი შემოვიდა, — ხარისკისრა, თვალბებრილა, სქელი, მოხანზარი, — პატარა, პატარა ქალთან ერთად. ესენი იყენენ ცეკარულის მამა და დედა.

ნატული ონდავო აღმოხდა ცეკარული. დაილია ჩემთვის დიდი და კეკარებისთვის პატარა ქალი!

თამადა უკვე მოიცავდა ნეფე-დღოფალს.

ნატულიმ თვალბი დახუტა.

სახარება ემანუილთათვის

უფლის ფერისცვალება

იესო ქრისტე ხშირად ეუბნებოდა თავის მოწაფეებს, რომ ადამიანთა გადარჩენისათვის იგი უნდა ეწამოს, უნდა მოკვდეს და მესამე დღეს აღსდგეს. მაგრამ წამებასა და სიკვდილს რომ მისდამი, როგორც ღვთის შვილისადმი რწმენა არ შეერყია მის მოწაფეებში, იგი მათ წინაშე გარდასახა, ფერი იცვალა. ერთხელ მან თან წაიყვანა სამი მოწაფე - პეტრე, იაკობი და იოანე - და ავიდა თაბორის მთაზე, რომ იქ ელიცა.

ხანგრძლივი ლოცვით დაღლილ მოწაფეებს ჩაეძინათ. უცებ არაჩვეულებრივმა სინათლემ გააღვიძა ისინი. თვალუბი რომ გაახილეს, დაინახეს, რომ იესო ქრისტეს სახე მზესავით ბრწყინავდა. მისი ტანსაცმელი თოვლზე უთეთრესი იყო. მას გვერდით, ორივე მხარეს, ედგნენ მოსე და ილია წინასწარმეტყველები. ეს რომ დაინახა, პეტრე მოციქულმა აღტაცებით შესძახა: „უფალო! რა კარვად ვგრძნობ აქ თავს, სება მოგვეცი, სამი კარავი ავაგოთ - შენთვის, მოსესათვის და ილიასათვის“. იმ დროს, როცა პეტრე ამას ამბობდა, გაბრწყინებული დრუბელი დაეშვა იესო ქრისტეზე. მოციქულებმა ღმერთის სიტყვა გაიგონეს: „აი ის - ჩემი საყვარელი ძე. ირწმუნეთ მისი ყოველი სიტყვა“.

მითით თავზარდაცემული მოწაფეები მიწაზე დაეშენენ, ქრისტე ხელით შეეხო მათ და უთხრა: „აღეთ, ნუ გეშინიათ“.

ისინი წამოდგნენ. ირგვლივ მიმოიხედეს; დრუბელი უკვე გამქრალიყო. აღაცნა წინასწარმეტყველები ჩანდნენ. მათ წინაშე მხოლოდ ქრისტე იყო, ისეთივე, როგორსაც დღემუდამ ხედავდნენ.

პეტრემ, იაკობმა და იოანემ შემდეგ დანარჩენ მოწაფეებს უამბეს ამ სასწაულებრივი ხილვის შესახებ, რისი მოწმენიც გახდნენ თაბორის მთაზე. იესო ქრისტეს ღვთაებრიობის რწმენა კიდევ უფრო განმტკიცდა მათში.

ეკლესიაში ამ დღეს ლოცულობენ: მთავა ხუდა ფერი იცვალე, ქრისტე ღმერთო, და რაოდენ ააღლევა

მოწაფეთა შენთა, დიდება შენი უწყენე, რათა, რაჟამს იხილონ ჯვარცმა შენი, გულის-ხმა-ჰყონ, ეითარმედ კნება იგი ნებისთ არს, და სოფელსა უქადავონ, ეითარმედ შენ ხარ ჭეშმარიტად ბრწყინავლება მამისა.

სიკეთით გადაკრეხილი თვალისრივი

ნამდვილი ამაპი

14

1913 წლის 13 სექტემბერს ხუდადოვის ტყეში, ბუნქაბში მიპოვეს ახალშობილი. ვიღაც მაღლიანმა გადამარჩინა და ასე მოვხვდი უპატრონო ბავშვთა სახლში.

როცა წამოიზარდე და ყველაფერი გაივიდა, სხვა ჯაგევი მომაწვა გულს. — თუ მეც ღეღამ გამარინა, ვეკითხებოდი ჩემს თავს, — სად არის? რატომ გადამაგდო? როგორ გამიმეტა? და განა მართკმ მწყინდა, მრცხევენიდა კიდევ.

ზანდახან აზრს შევიცვლიდი: — იქნებ ტყეოვალ ვემღერი დედას, იქნებ მე გარ მიხს დალუპვის მიზეზი... მერე? თუ დედას რაიმე მოუვიდა, შამაშ! სად იყო შამა, როდესაც გადასავლებად გამიმეტეს... რამდენჯერ მიფიქრია, იქნებ ჩაიბუტნე კიდევ, იქნებ მეძებენ და ვერ მპოულობენ?

ხშირად ვყოფილვარ ასეთი ამბის მომსწრე: ჭიშკარში შემოდის ვიღაც უცხო, მე კი გული მითრის და მორიდებით ვეკითხება: — დეიდა, ვინ გნებათ, ხომ არა გვათ შვილი ტყეში დაკარგული? როცა უარყოფითი პასუხიან ერთად გაოცებულ მზერასაც წაეაწყდებიდა, გულდაწყვეტილი გავეცვლებოდი ხოლმე. სხვათა შორის, ჩემი დაბადების საიდუმლომ ბეგრჯერ შემშიმალა ხელი: მოვეწონებოდი ვინმეს, პა და პა, საბუთების გაფორმებადა იყო საჭირო, მერე იტყვიდა: — რა ვიცი, ვისი შვილია, რა ციქმისა და ცილაისაო, — გადაიფიქრებდა და მერე სხვას გაუღიმებდა ბუღი.

უთქმელი, გულჩახვეული და ჯაგეოიანი გავხდი.

ერთხელ შეგატყვე, მხედველობა თანდათან მაკლდებოდა. სხვა ბავშვებმაც შენიშნეს ეს, რომ მხედველობა მათაც დააკლდათ. მზის ამოსვლიდან მზის ჩასვლამდე ვუხადავით და მერე კი თითქმის ბრძემი ვხდებოდით. რა თქმა უნდა, შეწუხდნენ ჩემი უფროსები. მასსოვს ერთხელ დეიდა ნინას კვითხე:

— დეიდა ნინა, როცა სულ დაეზრმადებოდა, მაშინ სად წაგვიყვანა? — მან თავზე ხელი გადამიხვია და მითხრა:

— ნუ გეშინია, დედა, დღეს ჩვენი გამგე იყო თვალის ექიმთან — შატბილოვთან, ზვალ მოვა, გავცინიჯავი, ყველას ვემკურნალებთ და მორჩებითო.

ყველა ბავშუს ეახარე ეს ამბავი. დეიდა ნინა კი გაათკეპებით შემეფვარდა.

მეორე დღეს, მართლაც მოვიდნენ ექიმები. გავცინიჯეს და ჩვენს სატკივარს დაარქვეს „ქათმის ავადმყოფობა“. ექიმმა შატბილოვმა მკაცრად მიმართა ჩვენს გამგეს:

— სად მობანდებოდით, ქალბატონო, აქამდის? რატომ არ მომარკულო? უცდიდით, რომ ბავშვები სულ... — რა გენა, ექიმო, დავდიოდი, ყველას ვეზეწუებოდი, შველას ვთხოვდა და მუდამ ერთსა და იმავე პასუხს ვეღუეულობდი: არც ის შეგვიძლია, ექიმბ მოვიწვივით და გასამარკულო გადავუხადოთ და არც ამდენი ბავშვის მკურნალობის საშუალება გვაქვსო.

— როგორ, მე ამ ბავშვებსაგან საზღაურს მოვითხოვდი? ვინ თქვა ეს? — წარმოთქვა გულმოსულმა.

წამლად კი ყოველ ბავშუს დაგვინიშნა: დღეში ორასი კრამბი საკონლის ღვიძლი, დღეში სამჯერ — თევზის ქონი, თითო სუფურის კოვჩა და, საერთოდ, კვების გაუმჯობესება.

ამაზე ბავშვთა სახლის გამგე შეწულდა:

— თევზის ქონი კიდევ შეიძლება ვიშოვო, მაგრამ ამდენ ღვიძლს ვინ მომიტყმს?

— ზვალ წავიდიეთ ერთად! — ისევ გაბრაზებით თქვა ექიმმა. მეორე დღეს დადლილ-დაქანცული ჩვენი გამგე საღამოთი დაბრუნდა. მართლაც, საქველმოქმედო კომიტეტში კატეგორიული უარი უთქვამთ. საქმე იქამდე მისულა, რომ ფეხსაცმელებს ფაბრიკის მფლობელ ადელხანოვთან მისულან. იგი ძალზე შეწუხებულა და უთქვამს:

— სამი თვის განმავლობაში ყოველ დღით ხუთ კილოგრამ დვიძლს გავკაზავნი და კიდევ რაც შექნებო. ვინ იცის, ვისი კარი არ შეადეს იმ დღეს კიდევ ბავშვთა სახლის გამგემ და შატბილოვმა. ჩაიდნენ: ბავშვები დაუძღვრებულნი არიან, საცა დაბარმადებთან, თუ არ დავეცხმარებოთო. ყველამ დახმარება აღუთქვა.

მეორე დღით მია ექიმბ მაღანა ადრე მოვიდა.

ჩვენი სამზარეულოს კართან რიგი დავცა. ზოგმა დვიძლი მოიტანა, ზოგმა ხორცი, ყველი, ხილი, მწვანილი, კარტოფილი და, რა ვიცი, კიდევ რა, იმათ შექონლდათ სამზარეულოში და იქიდან რომ გამოდიოდნენ, მია ექიმბ ხელს არათმედა და მაღლობს უხდიდა.

იმ დღის შემდეგ სულ მოქონიდა

რჩევები

აბაზანის და სამზარეულოს მოვლა

და მოქონდათ. ფართალდე კი მოიტანეს და ტანისამოსი შევსკვერეს. მია კეიმი ჩვენი ძალიან ხშირი სტუმარი იყო. ისე ახლობელი გახდა, თითქოს საკუთარი შშობელი იყო ჩვენი. ყველას სახელები ცოდა. ყოველ მის გამოჩენაზე იხულებდნენ ხოლმე ბავშვები, მისცვივებოდნენ, ეხვეოდნენ, ეფერებოდნენ და ახარებდნენ:

- მია კეიმი! შე ახლა კარგად ვუღდა!
- მეც, მია კეიმი!
- მეც!

კარგად მახსოვს, მია კეიმი სამზარეულოში რომ შევიდა, მშარეულის ჩაჩი თავზე დაიხურა, წინსაფარი გაიკეთა და მია მელქოს ღვიძლის დაჭრასა და შეუვას ასწავლიდა, ისე რომ ვიტყვიანთ არ დაგერგოდა, მია მელქოც ასე აკეთებდა. მეცე ამ სურნელოვან წამალს დიდი თასით გამოიტანდა ხოლმე და ისის მიხედვით ურთიკება ბავშვებს. მეც პირველ დღეზე გავერეე მარკაძო.

- მახსოვს, ის ადელზანოვი ღვიძლს რომ უფასოდ გვიგზავნიდა, ერთხელ თვითონ მოვიდა და მოიყვანა ხუთი თვიანი. ჯერ კამეტები დაგვივარდებს, მერე მისი დაფინეს მუკაი, რომელზეც საითთოდ ფეხი დაგადგმევინეს, შემობახებს და ზედ ჩვენი სახელი და გვარი დააწერეს.

ცოტა ხნის შემდეგ ისევე მოვიდნენ ის კაცები ეტლით და მოიტანეს... ხუთი ტომარა ფეხსაცმელი - დაჩხვლეტილი სახაღები, წითელი, ყვითელი, ყავისფერი... ჩვენს გაკირებებს საზღვარი არ ჰქონდა, როცა ისინი იღებდნენ ფეხსაცმელებს და შიგ... ჩვენი გვარი და სახელი ეწერა.

მე მეგონა, ყველაზე ღამაში ჩემი სახაღები იყო და ყველაზე ბედინური ვიყავი.

რამდენი კარგის მოგონება შეიძლება ექიმ შტატილოზე, რამდენი სიკეთე გვახსოვს ადელზანოვისგან, მანაც ხომ ძალიან ბევრი გავუკეთა და კიდევ სხვებმა, რომლებსაც მოქონდათ და მოქონდათ ჩვენთვის ათასსაირები. როგორ დავიწყებოთ ჩვენი მია მელქო, როგორ გვაცინებდა დავროდნობი ბავშვებს.

მია კეიმმა ხომ ამდენი ბავშვები სისრმავეს გადავარჩინა. ნუთუ ამის დავიწყება შეიძლება?

მე დაგმათვერე ჩემი მწარე ბავშვების ამბავი. ერთი უთქვი და ათასი ბულში დარჩა.

აბაზანა ამ პირსახარს ეყოფოდნენ ღამის მოსაცილებლად გახებთ თბილ ძაბარს ჩამატებული სუფრის მარალით. გადმოსხმა რძის ნარჩენებისგან ქუჩის გასწვნიდად იზმარე სუფრის მარალი - შიშვტის ხუნი გაქრება.

აბაზანაში ნუ ჩადგამთ ღლიონის საგნებს (კახრი, ტაშტი და სხვ.) - ისინი შინაგარე ტოპებენ მრეღადმოსაცილებელ შუქ მარებს.

შინაშტის დაზიანებული საწილი გაწინდელი ზუმარის ქალღმით, შუშვტ ბენდით და გააზრეთ. ზქმ ტიპის წეხში ჩაუმატეთ მყარ ჩაოდნობის მრახლი თუთის თაფლი, კარგად აურეხეთ და მიღებული მანა წაუხვით ამონატებზე. აქე გამოტოვოთ ჩაუღნიერებ თოთო სათის გასტოკებოთ.

სამზარეულოს მუშაშამ დახდას რომ გადლოს, დროდადრო გაწინდეთ თანახა იღენობის ძმისა და ზეის ნარევისი ან რთი.

მუშაშა რომ არ დასკდებს, დროდადრო გაწინდეთ ძმისა და რძის თანახარი წალის სხნარით.

მუშაშადან შეღის ღამა რომ აშოვდებს, ეს ადგლო დაახვეოდნენ წყლით და წაუხვით ახანთის თავი; თუ ღამა ან გაქრება - იტერაცია გაიჭოტო.

სახუტეში იზის ხუნის მოსაცილებლად საფურის ეტლები გაწინდეთ ძმარით. კარადეს უქარსი არასახარეულის ხუნის მოსახიხად, ჩადეთ ზის საწარის ჩამოდნიერე წაქერი. 2-3 დღეში ხუნი გაქრება.

სამზარეულოში ავექის ავადგმობის ღლინდოში არ დაიჭრება, თუ ავექის უტებში პარადის წაუხვათ.

როგორ მოვსკომთ მწინაში

ტარაქანების საწინააღმდეგო საშუალება ზორის შვავისა და კვერცხის ცილიდან მრეღებული საპოსებური მანა. იგი დადეთ მუყაოზე, ან ქილის სახურავზე და მოაოაფეთ ქურბის ქვეშ, ახანახთან, პლინტებთან, აქე დატბოვოთ 1,5-2 კვარა. იჩი თვის შემდეგ მშრალი მანა გააზრეთ ახალ კვერცხის ცილაში და იტერაცია გაიჭოტო.

ტარაქანების მოსიბის კარგი საშუალება ზორისა და უტეღის (ან შაქრის ფრეწლი) თანახარეწიანი ნარევი.

კოჩაქველებთან ბძოლოს ეშვტური საშუალება ზორაკი (6 კ) შაქარი (50 გ) და წყლის (50) ეწინაღიანი ნარევი.

კოჩაქველებს არ უტვარი წივრის, ხახვისა და იზახარის ხუნს.

უტვალსა და ბორღელში კვიბი რომ არ გაჩადნენ, აორკო და ურკველში მოაოაფეთ წივრის ეწილები.

ბუშვების მოსახიხო ნებოვანი ნავთიერება ახე მოაშუადეთ: აიღეთ 4 წილი დაფრეწლი და გაცუროლთ კანფოლო, 6 წილი ზეთი და ცოტა თაფლი (1/2 ჩაის კოვნი 1 კვია ნარეზე). შემდეგ ფრთხილად გააოთხეთ ნარევი. გაწინდეთ სიბიბ თბილ ხუნად წაუხვით უტეღ ქალღდ.

მუშების არ სუფარს სკიბიდარის, კახურის ზეისი და ნაოის ხუნი. აიღოთ იტაკის ან ფანქრების გაწინდელს წაუხვით ჩამატეთ ცოტა ნავთი.

თუ დავჩის ჩარბობს ძმარს წაუხვათ, ხუნი არ შემოტრფინდება.

კოლოების საწინააღმდეგო საშუალება ან ნებისმერი ოდგოლოვანა (20-40 მლ) და შიბის ზეისი ან ვაღირიანის წვეთების (5-10 წვეთი) შუანაწარა, რომლის მოქმედების სანარკლიობა 20 წუთია.

ჩარბობის საწინააღმდეგო კარგი საშუალება კალის ან თამბაქოს ფოთლები. რომლებიც უნდა ჩადავდეს კარადში ან უტრებაში, სადაც ზამარის ტანსაცმელი იწახება. მარალს ფორმარის აგროვან ფოთოთხლის გახმარა შვტარი.

კრანის ნაკენი ჩამოიხანეთ ნიშადურის სიბრტის და ხასხელე წყლის საწარეოთი.

ფურცლის ან კრანის ნაკენზე დიოკარგი დანაშული მარალი - ტკიპოვს გაოაუხვით და აღარ შევიხვებვამა.

როცა ძალზე მტკანფულო კოლის ნაკენი, კარგია უში გახებელი კარტოფილის კოპჩიკი.

თუ გაწინდეთ მწერის ნაკენი, კანვე წიხვით და ნიშადურის სიბრტის მწინარი (წყალი და ნიშადურის სიბრტის თანახარი ჩაოდნობა) ან ხასხელი ხოდის სხნარი (1/2 ჩაის კოვნი 1 კვია წაუხვ.)

შვტრების მარადენ აბაზოიშვილმა და შინა შპინიშვილი

9. უძლიაბა იწყებს უხასიათობას, ნადრეუ სობრეს, აღმაძას, რომელსაც ცოტა სისძაის, უძირს კონცერტირება და სულა აზროვნებს. დღე-ღამემა 7 ან 9 საათი უნდა იძინოთ.

10. ცნება უძსანაშობა ვარჯიშია, რომლის დროსაც ბლოდა იწყება კადრონება. ჩართო სევაგარელი მუსიკა და იწყებო. ველოფორთან ერთად ხასიათიც გამავიკედლებო.

11. მიკროლით თამბაქოს, ალკოჰოლის, ცხარე საკვებს. ენერგიას შეგამტებს ხახვი, თოღაგამი, კამა.

12. მასხაე მართლბა არ აბდუნებს, მაგრამ გამოვაცივებო, კუნთებს გაგიმპარებო, კანს უხდება და სხსლის მიმოქევაას აუფებობებს.

13. განსაკურებით კარგა ფეხბისა და ფეხის ტერფეების მასხაე. იგი მთელ სხეულს უზრუნებს ენერგიას და ზურგის ტკიველს ააბებს.

14. უძიათიფო წვლილმანების ვამო ხასიათს ნუ გაიფუჭებო, რადგან კარგა ხანია დამტკიცდა ზიანის კეთილი ვაგენა აღმაძასის ცანმრთილობაზე. დებრესაული მდგომარეობა კი ათსტებს აღმაძასის იმუნოლოგურ ხასტემას და ორგანიზმი ვეადი კრძობის ანფექციას. ასე რომ, ზეურა იციენო!

15. ზაფხულში მიიერთოთ ბუერი

ბილი. განსაკურებით ვირჩეო მარწყვს, რადგან 100 გრამი მარწყვი სულ რაღაც 37 კალორიას შეიცავს ვიტამინ „C“ და კალიუმთან ერთად.

16. თუ ვაფრთხილებს მიუხედავად, შეუხებლი ნერვოზობა, მაშეკით თბილ აბანანაში, ჩართო წყნარი მუსიკა და მოეშო. შემდეგ პირსახოვის ხალათში გაეხებო, წამოწეოთ და ფეხები ზალიმზე მოათავსო. ვანამაზე მიიერთო ოხრახუმი.

17. ყურადღება მიაციეოთ რა ხასის ცნობს იებო. კრაპი, ზორცა, ვიტცინი და რძის ნაწარმი ქოლესტერინს ზრდის, თევეს, მცენარეული ზეთი და მარგარიანი კი პირიქით, აკონტროლებს მას.

და ბოლოს. იმის შესახებ, თუ როგორ ახერხებენ საუკეთესო ფორმალში ყოფნას ცნობილი ტრამოლეზი თუ მასხიობები.

კლაულია შიფერი. იგი დიდ ყურადღებას აქცევს რას ჭამს და რა რაოდენობით. ერილება ზორცა და შოკოლადს, თუმცა ორივე ძალიან უყვარს. გამოხალკისს მხოლოდ შობა დღით უშეგბს. „სამოზოა სუფრზე ვიცივერს ჩემს წონას და ვჭამ რასაც მიინდა“, ამბობს იგი.

რაფეაღა კარა ამტკიცებს, რომ

ბილი 8 საათამდე მიღებული სავსეა არ ასუქებს რაფეაღა კარა უღინარბა. ამბობან მან რუცკებებს წინიც კი გამოსცა. განსაკურებით კარგად იცხობს მუშუჭ ნამცხებებს.

ცნობილია უძსანელი მსახიობი, არბილია ხილიც ეკმბრიელ ნამცხებებს აცხობს, მაგრამ თვითონ ტუბილეულს არ მიიერთებს. მისი საყვარელი კერძია ბრინჯის სალათა. განსაკურთეობით კარგად გრძობს თავს, როცა აცეა მაღალქუსლიანი ფეხსაცმელი და შუი საცვლები.

სინდი კროფორდი ბევრს ვარჯიშობს, რათა გაუმკლავდეს სხეულის მისწრაფებს გასუქებისაკენ, როცა ბუერი ენერგია სჭირდება, ვიტამინ C-ს იებებს. მისი აზრით ფოფორის პირველი მტერი ზურაია. კროფორდი ბევრს მოზაზურბს და ცდუნებას რომ არ აძვეებს, მუდამ თან დააქვს ვეგეტარიანული საკვები არახალკებს ცნობილი მიდელი დარია გირჩეოთ არ ივანშით სავამოს შუად საათის შემდეგ. იგი აქტიურ სექსუალურ ცნობებს ეწევა, რაც მისი აზრით, საუკეთესო ზიარბი კარგი ვარჯიშია.

ესპანურიდან თარგმანა თბა გვანახლიან

F-0146

რეთ დადგა, რათა მთარის შუქი მიხედის. ამის შემდეგ ვედრო ზღვაში უნდა ჩააბრქევაო (უკიდურეს შემთხვევაში მდინარეშიც შეიძლება).

სილია, 20 წლის, მოცეკვავე: შე ხახლში ხამი შუაი კატა მყავს, ისინი თაღის თაფზე იებენ ავ თვლს და ცულ ზიოველს.

მილარი, 21 წლის, სტუდენტი: ჩვენ არსადებს ვაგეჩრებობა ხახლში პორტუნებია. ამბობენ, ეს ვევილი ხელს უშლის ახალგაზრდობის დღავაგებას. თუ ვინმე პორტუნბას ვაგუქებო, კარეთ ვაიტანეთ და ვაახბო.

ვეა მარია, 19 წლის, სტუდენტი: ზეთის დღვრა ცუდის ნიშნია, განსაკურთებით, როცა ტრანსემულზე მოვხვებო.

სუსანა — 28 წლის, ფარმაცეტი: ატარეთ შუაი და წითელი ტრანსემული და მალე შეხვდებით საბოლოს კარლოტა, 34 წლის, მსახიობი: არ შეიძლება საბარლის ხელიდან ხელში გადაცემა, მარტებისა და ქუდის ტრანსემულ დადგა. ერიდეთ ყვითელ ტრანსემულს. ხახლში იქონიეთ საბამაში სხილო.

ფარალი „კოსმოპოლიტან“ ესპანურიდან თარგმანა თბა გვანახლიან

სილაამაზის გაკვეთილები

ლივილსას ნო დავივიფუაბო

პირი დიბანეწე თბილი წლით და სამი, შედგა — ცოცხ წლით. თუ შრალდი კანი ვაქვო, ხახე ვაჩწეწე დოლიონი ან კოსმეტიური ჩრდი და წახვიო ჩრმელზე მკვევათ კრემი.

შეწავიავაზები ნიღბს მიზსდებს რ წრეებს. ჩრმელზე საყრმზობად ახალგაზრდავეებს ხასის კანს.

აქტიფეთი ერთი კვერცხის ცილა, და-შობელი 10-12 წვეთი დომონის წვეთი, მიღებული მასა წახვიო ხახეზე, მ-მ წეობის შემდეგ ჩამოიხანეთ თბილი წლით. ამის შემდეგ ხახეზე დიფეთი კვერცხის ვულის ნიღბი: 1 კვერცხის ვულს დაუ-მადეთ 1 ჩახს კოჯი ზეიოუნის ზეთი და ჩამდენზე წვეთი დომონის წვეთი. ვაჩწეწე 20 წუთის განახლებამაშ, შემდეგ ხახე თბილი წლით ჩამოიხანეთ და შე-იხილოთ ცოცხ წლით.

და იდვე ერთი რჩევა. კნელია დამაზად გამოიურთხობოთ. ჩრცა ცულ ხასიაზე ხართ, მხოლოდ ეთილანწეობილი. შუილი ვამოშებავლებო ანიკებს ადამიანს მოზხვედლობას. ასე ჩრმ, დამოლაც ელ დიფიწეებო, ძვიარფსო მანდილინებსო!

ხანამ ხარცხის ვარცეხას, ხავშის დიბანას ან შხაპის მიღებას დამარბედ, დიბანეწე ხელები და წახვიო მკვევათ კრემი. ორობილი ზემოქმედობო კრემი დრად შედს კანზე და უფრო თვმტარად მოქმედებს, ხელის კანსაოთ ასვე კარგო მარბილს ახახახე-ბო, 100 გრ მარბილ ვახწეწეო 1 დ წვეთი (წვეთი ახეთი ცხელი უნდა იუოს, ჩრმ შედლოო). ჩამდენზე წუთის შემდეგ დიბანეწე ხელები ხანწი და წახვიო ნეხსმეიერი ხელის კრემი.

სამკრემილობი იკრემილობი

მარიამ ოზოლსკაია

ზედა სსსრში

მწერლები, პოეტები, მათ შორის დიდი ილიაძე.

ერთ-ერთ თოახში, როგორც რელიქვია, დღესაც დგას მრეკალი მაკილა, რომელსაც ილია, აკაკი, ვაჟა, ამ დროის ცნობილი მოღვაწეები უხსნდნენ და საქართველოს მომავალზე მსჯელობდნენ. მაკილას თეთრი ტილო სუფრა ეყარა. სტუმრები ხელწერას ტოვებდნენ. შემდგომ მარიამი ამოქაჯავდა. შემონახულია თორნიკე ერისთავის შთამომავლის სკივრი, მარიამ ორბელიანის ნატიფი ავეჯი — ხელოვნების ნიმუშები. ყველა ნივთი სიძველის მიუხედავად, ფაქიზად არის მოვლილი.

მაგარამ ეს არ არის შთავიანი. შთავიანი ამ სახლის ბინადრთა ცხოვრების წესი — სულიერი ხიშტილის ნიმუში. მაღალწონაშა კი სათავე მარიამ ორბელიანმა დაუდო. ეს იყო პირველმა, რომელმაც პაპუნა წყნარულმა თქვა, საღვთოებო ქალიაო.

მარიამ ორბელიანს დიდი ამაგი მიუძღვის ქართული უნივერსიტეტის დაარსების საქმეში, იგი დახმარებას უწევდა თავის სიმეს — ივანე ჯავახიშვილს. განსაკუთრებით ცნობილი იყო მისი საქველმოქმედო საქმეები.

მარიამის თანამედროვენი ყვებანი ერთხელ თურმე პეტერბურგში ქართულ სტუდენტობას დიდი თანხა დასჭირდა, მიუძარათათ მარიამისათვის. მას აღწანი ფული არ გააჩნდა, თავისი თვალ-მარჯავიტი გაუვიდია და თანხა ახალგაზრდებისათვის მიუღია.

მარიამისა და ალექსანდრეს მატერიალური დახმარებით ბევრმა ქართველმა შესძლო სორბონის უნივერსიტეტის დამთავრება. სწორედ მარიამის მატერიალური ხელშეწყობით წყვილმა მიხეილ მაჟულაშვილი პარიზში და ყვავილები იაპონური მოვლის სასწავლებელი დაასრულა.

ქეთი აბაშიძემ მიამბო, ქართული კოლეჯისი ძველი თაობის წარმომადგენლები მას პარიზში დიდი პატივით შეგზდნენ. ისინი ორბელიანების ოჯახს ვთაყვანებოდნენ. ქეთისათვის უთქვამთ:

— ჩვენ გვეამყავდა იმ ოჯახის წარმომადგენელთან შეხვედრა, რო-

მელმაც საქართველო გატირების ვაშს არ მიატოვა. ჩვენ, უცხოეთში მყოფი, ყველაფერი გეპაქს სამშობლოს ვარდა, კახპორტში ერთხანს იუხამშობლო“ გვეწერა. ამ სახლის მშობინდრეკებმა 1924 და 1937 წლები გამანადგურებლად გადაიტანეს. მიუხედავად ამისა, იმხანად მისცენ და დღემდე შობილიური მხარა.

ოჯახში სათუთად იცავენ ტრადიციას: ვინც პირველად ეწვევა, კედელზე (ტოვებს ატვორაფს არ დაკანკალებენ კედლებსა და ნივთებს, როგორც ნიუთიზმის გამომხატველს), სულიერი დახვეწილობა იგრძინა აქ დამკვიდრებულ სიმუღროვეში, უფელს ნივთებში, წიწვებსა და სურათებში. სულიერი სიფაქზე ახასიათებთ ამ სახლის ახლანდელ მასპინძლებს — ღირსებრი წინაპრების ტრადიციების სათუთად დამკვიდრებულს. ისინი გამოირჩევიან ინტელიგენტობით, დახვეწილობით. შთამომავალინი თუ რძლები და სიძეები ამ სახლში დაფუძნებულ სულიერებას კიდევ უფრო აფაქიზებენ და ავეთილობებენ.

ქეთის ვითხებ: როგორც შშობენ, ალექსანდრე ზაგრატიონმა (ბატონიშვილმა) ხელი ვთხოვათ. ქეთითმ თავისი მომხიბლავი დიმიტოშ ვეკიასუხა: „მე შემძილა ვიტხოვარი მოხლოდ საქართველოში, შხოლოდ თბილისში!“ ამით სათქმელი თქვა. უნაწურია ზოგი სახლის ბედი.

იტა აბაშიძის ქუჩაზე ოთხ ნომერს სახლში მცხოვრებნი მარიამი და ალექსანდრე, თამარ, თექვე, ანახატია, ალექსანდრე ორბელიანები, მკაიო წერეთელი, ივანე ჯავახიშვილი, ნათელა და კახა ჯავახიშვილები, იტა აბაშიძე, თამარიკო, ერეკლე და ვია აბაშიძეები, დარეჯან ნიკოლაიშვილი, ია რამიშვილი, დათო ჯავახიშვილი, რევი აბაშიძე, გერამ რჩელიშვილი... დაიხ, ეს ცნობილი პიროვნებები ამშვენებდნენ და ამშვენებდნენ ჩვენს დღეაქალაქს, მათი ნაღვენი კი საქართველოს სულიერი სავანბურს გაამდიდრეს.

18

იტა აბაშიძის (ყოფილი რენინგერის) ქუჩაზე დგას სახლი, რომელიც გარეგნულად არაფრით არ გამოირჩევა სხვათაგან, ჩვეულებრივი ძველი ორნამენტულიანი შენობაა. იგი ღირსშესანიშნავია იმით, რომ მასში ბევრი ცნობილი პიროვნება ცხოვრობდა, მის ბინადართათვის ურის ინტერესები ყოველთვის საკუთარზე მაღლა იდგა და დღესაც მათი შთამომავალი სათუთად იცავენ ამ ტრადიციას.

ეს სახლი დიდი მხედართმთავრის ორნიკე ერისთავის შთამომავალს — ალექსანდრე ორბელიანს ეკუთვნოდა, რომელმაც ერეკლე მეორის ქალიშვილის, თექვე პატრონიშვილის შვილშვილი მარიამ ვახტანგის ასული ორბელიანი ცოლად შეირთო. ალექსანდრეს და მარიამს შვილი არ კმოლიათ, მაგარამ მთელი მშობლიური მზურველობა მარიამის მძისშივილებზე; თამარ, თექვე, ანახატია, ალექსანდრე ორბელიანებზე გადაიტანეს. ისინი იტა აბაშიძის ქუჩაზე იზრდებოდნენ და ცხოვრობდნენ.

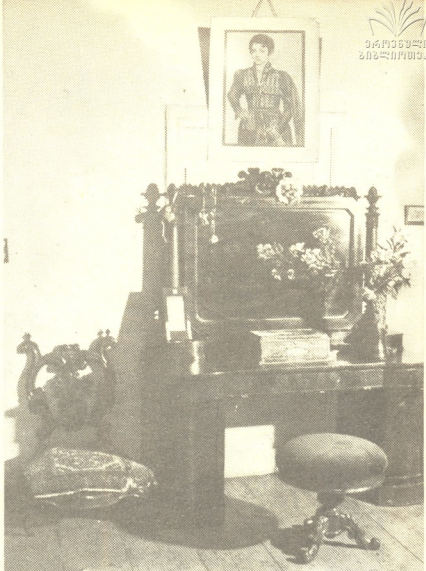
დიდი ივანე ჯავახიშვილი მარიამის ძმისშვილი — ანახატიაის მეუღლე იყო. ერთ-ერთი ძმისშვილი — თექვეს მეუღლე გახლდათ ცნობილი საზოგადო მოღვაწე, კრიტიკოსი, მწერალი იტა აბაშიძე. მათი ოჯახიც ამ შერქვეშ სახლობდა.

თექვე და იტა აბაშიძეების შვილთაშვილი, კვიკი პაპიძისა და ზინა ანდრონიკაშვილის ქალიშვილი ქეთი აბაშიძე გვიამბობს:

ამ სახლს ერთ დროს მარიამის სალონს უწოდებდნენ. ეს იყო კულტურის, მაღალწნეობის კერა. აქ იკრიბებოდნენ საზოგადო მოღვაწეები,

ქელი ახაშვი

მარიამ მამბელიანის ავეჯი

მარიამ მამბელიანის სკამი

მხიარული ანტი-ბუბუ

„ბასტი ბუბუ“ პროფილსა და ანფანსი

მხიარული ჩამაჩნით შემოგრიბლდა „ბასტი-ბუბუ“ ჩანის ნატივობა უმ. ვალდერიკობაში — დილის პარკშივებით, საბუნებისო ბაღამაგებით, კონცერტებით — აქირადიკობაშლით თუ იაფადიკობაშლით. დიას, ჩანთან უპილადილს — ბასტი-ბუნაშები — ხალისინაფ შემოსაჩანებან, მერა კი, რას ხდება — ცადი თუ აკარი, სულ დიფიხის ბრალი არაა!

20

ბასტი ბუბუ

როგორ დაიბადა „ბასტი-ბუბუ“? როგორ და... გახსოვთ ადამიანსატყველებით გადამცემა „სწავროსთვლი“... ეს გადამცემა თამარი სხვიტარიძის დღითმეს, მიუარეოთ თამარიკომ გადამწყვიტა ახლებურად გაეკეთებინა, სახელიც ახალი მოიფიქრა — „ეკი-ბეკი“. თამარიც ნინო გოგამა „დაუმობილდა“, მამ, ასე, „დამობილდენე“ ავტორი და რეჟისორი, გაუდგინე შემოქმედებით გზას და... შემოხდათ მაკა ახობაძე, მუსიკალური რედაქტორი. — ხო იმუშავებ ჩვენიანი? — როგორ არაო, თუ მამას მოიყვანი იპერატორსო... — მოიყვანო, მოიყვანათო მამამ კიდევ, — თუ თემურ ბადრაშვილს მოიყვანო, მოიყვანებს თატაროს რეჟისორსო... მოიყვანებს თემურცი თემურბა უფრო უფრო „ესკი-ბეკის“ და ასე გახსტხდა, „ბასტი-ბუბუ“ დაერქვათო...

ნინო: — კარგად არც ვიცოდი, რას ნიშნავდა „ბასტი-ბუბუ“, ბებიჩემში მეზოლებიც ვაღამეტებულ ქეიფებზე იტყოდა ხოლმე, რა ბასტი-ბუბუ ვამართესო, მოქებნით სულხან-საბას ლექსინში და თურმე მხიარულ აურზაურს არ ნიშნავს?

რჩევს საკითხავად ალექსანდრე ბასილაის მიადგენე, — როგორ მოვიქცეთ და არანარადო — ჯერ სახელი მოიხარით თქვენი გადამცემისო, — უთხრეს, „ბასტი-ბუბუო“ — საცილობავან სკამიდან გადავარდა ბასილაი, — რა ჩემი რჩევა ვინდაი, უკვე კარგად დავიწყიათო.

მიღობებით დავიწყეს. ამ წლიახურის წინ რა მდგომარეობა იყო თბილისში, კარგად მოვეხსენებათ. ამას დამატებთ სიცოცხე, ადგილის უქონლობა. ხან სად შეიფიქვობდნენ, ხან — სად, ბავშვებს ნაცნობებში ექებდნენ. ბუბუნი მათგანი მაკამ თავისი სკოლიდან მოიყვანა. შვარჩიეს, პროგრამა დამატეციეს და ბუბუნი ფუსფუსისა და შრომის შემდეგ ვაჩნდა „ბასტი-ბუბუ“. პირველივე გადამცემამ არნახელი მოიწონა და დამახსურა.

ნინო: — ეს იმიტომ, მაშინ საშინელი დრო იყო. ხალხს ხიხარული ჰქონდა დალიწყებული და ჩვენმა გადამცემამ ყველას ვაახსენა, რომ სიცოცხლე კულაუ უნდა გავგრძელდეს ხალხისანად.

„ბასტი-ბუბუს“ ორი თორხრა ვაყვ: ბასტი და ბუბუ, მაგრამ თამარიც და ნინოსაც ასე უთხიბან, მე ბასტი ვარ, — ამბობს თამარი, — ნინო — ბუბუ. როგორ მუშაობენ გადამცემის ავტორები?

მაკა: — ძალიან ადვილად ჩვენ პატარაბაბასს ვიამაშობთ, იმისი — დიდობანის, რა რომ, ერთი ახაკისანი უნდადა და ყველაფერი გულსანად გამოგუდის.

— კონ: — რა ნიშნით არჩევთ ბავშვებს?

ნინო: — რა თქმა უნდა, ნიკაიერებს ვეძებთ, მაგრამ ჩვენივის მთავარი პა-

რობა უკომპლექსობაა, როცა ბავშვი ლდი და თვისუფელია, უფრო ადვილად გამოისდის ყველაფერი. ისე ჩვენთან ყველა ჩვეულებრივი ბავშვია, განსაკუთრებული არცა გვყავს.

მაკა: — ჩვენივის ძაიცი მთავარი ბავშვის თვისებები და ხასიათია, ე. ი. ვეძებთ ტრამპს. სხვათა შორის, ამის მიხედვით ვურჩევთ სიმღერის ტექსტს, მუსიკას, ჩანებლობასაც, თმის ვარცხნილობასაც... ბავშვის შემთხვევით წამოსროლილი ფრაზაც ჩვენს დიდ ყურადღებას აქცევს.

კონ: — მიღებს წესები მანქანტყეხებდა, ხომ შეიქმნა „ბასტი-ბუბუს“ სკოლა? ქალაქში დადის ხეობა, რომ...“

ნინო: — ზღაპრულ თანხებს ახდევინებენ, არა? კი ვაკვებს გადასახან — 2000 ლარი თვეში. თუ ეს ზღაპრული თანხაა... რაც შეეხება მიღების წესებს, არავითარი განსაკუთრებები — ვთხოვო, იმღეროს, იმობრობოს, ნებისხადი ლექსი ვავითრახ, ჩვენ ვუკუიღვებთ მის პლასტიკას, მეტყველებს.

კონ: — ბავშვებს ძალზე მიღვრეოთ კოსტუმები აკეთაო, მდიდრული დეკორაციების ფონზე ხდება ვალადებები, უცხო, ღამაშა თორხინებით თამაშობენ, მოკლედღებთ, ტორტებით ერთობიან, როგორ ვაყარობთ, ეს ხომ არ გააღიზიანებს ყველაფერს ამას მოკლებულ ჩვენს ბავშვებს?

ნინო: ბავშვები არაა და, მათი მშობლები კი დიხიანდებან. მაგრამ რა კვსით, ჩანაცრისფერებულ ფონზე გადავიღოთ ეს ყველაფერი? ბავშვებს ძველმხეხი ნაცვლით და პერსონაჟი დავუცხვლიათო სახე? და ეს ვახანდისობს პატარა მკურებლებს? მხიარული ფიგურა, ღამაშა კოსტუმები და ხაერთოდ ეს ყველაფერი თვალს ხომ ახალისებს, ვურბებს ხომ გამოუკეთებს, როგორც თქვენ ბობბობა, ყველაფერს ამას მოკლებულ ჩვენს ბავშვებს? ვანა ცოტაა, ჩვენი გადამცემი მუშაობს უხარიათ. არავითარი ვაბ-

საკუთრებული ტანსაცმელი. ჩვენ „ბასტი-ბუბულების“ შობილებს ვეუბნებით, ვისაც როგორ შეგძლიათ, ისე ჩააცვით, გინდ ძველები გადაუკეთეთ. ჩვენი ბრალი არაა, ზოგი ათიათასებს რომ აძლევს ჩასაცმელებში და შეიძლება ის სულაც არ მოგვეწონოს. ხომ გითხარით, ტიპაჟის მიხედვით ვურჩევთ ვეღაფერს. შეიძლება ერთის კაბა მეორეს ჩააცვით, მეორის — მესამეს და ა. შ. ეს ფსიქოლოგიურადაც გვეხმარება. ზოგს არ შეუძლია, შეიძინოს რაიმე და ასეთი გაცვლები ახალისებს კიდევ, თავს დანარგულად არავინ გმინობს, ერთი სიტყვით, ტანსაცმელი კი არ გვანტერესებს, არამედ კონსტრუქციები, სხვათა შორის ახლა ჩვენმა სპონსორმა — ფირმა „მეტეხმა“ მდიდრული კონსტრუქციები დაგვისანერქა ბაჟსეები, სამაგიეროდ „ბასტი-ბუბუს“ დაბადების დღის აღსანიშნავი კონცერტის ბილეთებიც ძალზე ძვირად გაიყიდა, ეს „მეტეხისაკე“ ინიციატივით მოხდა. რას ვიხაზოთ, ცხვირება ასეთია... ამის შერე ჩვენ თვითონ მოვაწყვეთ კონცერტები ფილარმონიაში და ბილეთების ფასიც ვყველა ბაჟსისათვის ხელმისაწვდომი გავხადეთ.

შაკა: — რაც შეეხება ტვილეულს, ბუშტებს და ა. შ. გეფიცებით, საკუთარი ფულითა გვაქვს შეძენილი. ის კი არა, ბაჟსეებს რეტროს სტილში რომ ცეკვავენ, დიდების ტანსაცმელში გამოწვობილი, ხომ ვახსოვთ? სულ ჩემი კაბები აცვიათ, ასე რომ, შე უკაბოდ დავარჩინო და დედამთილის კაბა ჩავიცვა.

ნინო: — ჩვენ უპირველესად პატარების აზრი გვანტერესებს და არა დიდებისა. ჩვენ ხომ მათთვის ვმუშაობთ, დიდები კი ძალზე გვიშლიან ხელს. ზოგი მშობელი გვებუტება თუ მინცდამინც მის შვილს არ ვამღერებთ, — შენ ვინ მოეცა მაკის ბედი, შეილი, — ეტყვის პატარას და მასაც გული უწუვდება, ხერვიულობს, მერე ჩვენც ენერვიულობთ. რა გამოდის ამით?

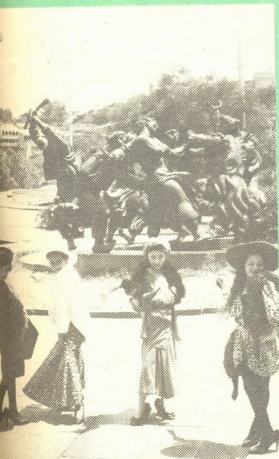
შაკა: — იცით, როგორ უყვართ ერთმანეთი, როგორ გულშემატკივრობენ? ...დიდი პასუხისგებლობით ეკიდებიან თავის საქმეს. სხვათა შორის, რჩევასაც ვუკითხვით და იხინი ბერჯერ ჭკვიანურსა და მისაღებს რასმე გვიჩვენებს.

ალბათ ამიტომაცაა, რომ „ბასტი-ბუბუ“ ასე ბუნებრივია, ასე ბაჟსეური და ხალხიანი.

შთავარი ისაა, ჩვენს პატარებს „ბასტი-ბუბუ“ რომ ჩუქნის თუნდაც სულ პატარა სიხარულს.

ბედნიერად, „ბასტი-ბუბულები“.

დავით იბრაჰიმოვილი ფოტოგრაფი

მსოფლი

2 ფლანელ ბავშვის შარვალი

შალის ღერვა მსხვილი ნარია 200 გრ
 თეთრი ნარია 50 გრ
 წითელი ნარია მკერე რაოდენობით (ჯანბზე ღუნის სასაქოვად) წინარება 283
 ქსოვის სახე წინდური და ლახტი (წაღმა-უკუღმა მარა ექსოვება სულ წაღმა აუღებთ)
 მარჯალი ექსოვება ორ კალთად, ზემოდან ქვემოთ

წინა კალთისათვის წინარზე აკრ-ფეთ 30 თვალს და დაიწყეთ ქსოვა „ლახტით“, თან ფიქვლ მქორე რიგ-ზე უძიკეთ ორადე წაბარზე თითო თვალს ექვის რიგის შემდეგ გადართო წინდურ ქსოვებზე ასე, რომ ორადე წაბარის ობ-ობის თვალს კვლავ „ლახტით“ ქსოვით (წაწობურება) მა-ტება გააგრძელეთ 50 თვალის მი-ღებამდე არ გაიმჯრეთ, ფიქვლი 10 ღერვა რიგის შემდეგ უნდა გაავ-ლოთ ორი რიგი თეთრი ნარით 50 თვალის შემდეგ ორადე წაბარის კრთ-ისამდე მიუძაღეთ ზეთ-ზეთი საძაგრო თვალს და 60 თვალზე გააგრძელეთ ქსოვა უბემდე (ზომება სქემანზეა მო-ცემული) უბეთის თვლებს გაყავით ორ თანაბარ ნაწილად და ტოტებზეა მოქსოვეთ ცალ-ცალკე უბეთის უკ-ლით ობ-ობის თვალს და დარჩენი-ლი 26 თვალთ გააგრძელეთ მარე-ლის ტოტის ქსოვა, სიგრძე თქვეზა სურვილისამებრ შეკვიდლიათ შეცვა-ლით, ტოტა კვლავ „ლახტით“ და-ამთავრეთ.

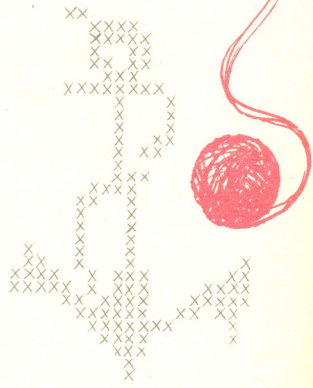
უკანა კალთა ისევე ექსოვება, ო-ღანდ წვლიდას.

ჯანბე წინარზე თეთრი ნარითი აკ-რითყი 24 თვალს და ქსოვეთ წინ-დურად შიგ სასაქოვეთ ღუნა წითე-ლი ნარითი, ფიგურა თქვეზი სურვი-ლისამებრ შეკვიდლიათ შეცვალით.

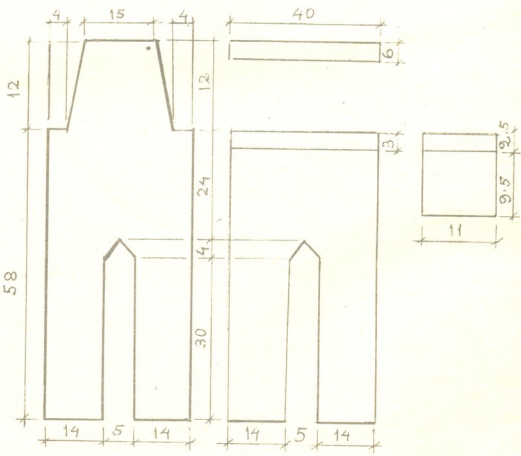
მოქსოვეთ ცალ-ცალკე ორი სალ-ტე - თეთრი და ღერვა (ზოდებთ), საღტისთვის აიღეთ ათა თვალს და ქსოვეთ „ლახტით“, თითოეული 40 სმ სიგრძისა საღტებზეა გადაჯაგრ-დინებულად მიაკრეთ უკანა კალთა-ზე შუა ადგილას და წინა მარჯვენა მხარეს მარჯვენა მხარეს კი საღტე დილით აკვრება წინა კალთაზე და-აკვრეთ ჯიბე

შარვლის ზომა ბავშვის ასაკის მახველით თეთის შეკვიდლით გან-საზღვროთ ზომების აღებით.

შევიდობამი მონმარდეს თქვეზს პატრას!

22

სიყუღროვე ბეგონაბით მიიღვავე

ფარდებს ინტერიერში ერთ-ერთი გადამწყვეტი როლი უჭირავს. თუ მათ გემოვნებით შეუხამებთ კედლის შპალერს, ნიუთებს და ავეჯს, ითახი სრულიად სხვა იერსახეს მიიღებს. საცხოვრებელი ას გარემოა, რომელიც თქვენს შინაგან სამყაროს, მხატვრულ ხედვასაც უნდა გამოხატავდეს. ინტერიერში ყოველი ნიუთი თქვენი გემოვნების და სულიერი სიღრმის მანიფესტაციაა, ამ მიზანს ხისხადავით და უბრალოებით უფრო ადვილად მიაღწევთ. გადაჭარბებული სიმდიდრე და გადატვირთულობა კი მეტ სირთულეებს შეიქმნობს.

თავაზობთ ითახის ფარდის რამდენიმე უმარტივეს ნიმუშს, რომელიც ჩვეულებრივ ტილოს ქსოვილისაგან იკერება.

1 და 2 ნახატზე ნაწვენებია ტილოს ფარდები, რომლებიც აუბრუნებენ ფარდის ქსოვილით არის გაწვრილი. ამისათვის შეგიძლიათ გამოიყენოთ ძველი, უკარგისი აუბრუნებელი ფარდის კარგად შემონახული ნაწილები. უნდა გაითვალისწინოთ ისიც, რომ ეს ძველი ფარდა კარგად უნდა იღებდეს ჩაის ფერს ან სხვა საღებავს. ტილო უკანა მხრიდან სახაზავის და ფანქრის მეშვეობით დახაზეთ რომბი, ამ ნახაზზე ხელით გააუღეთ გან-

სხვავებული ფერის ძაფის ნაკერი, შემდეგ ტილოს უკანა მხრიდან დააღებთ აუბრუნებელი ფარდის ამ ნაწილს, რომელიც ყველაზე მეტად მოუხდება მას და ხელით მიაკერებთ იმ ნაკერზე, რომელიც განსხვავებული ძაფით გააუღეთ. ტილოს კარგი მხრიდან, საკერავი მანქანის ე.წ. „ზიგზაგით“ გაყვებით ძაფით შემოსაზღვრულ რომბს, შემდეგ კი ძალიან ფრთხილად, ისე, რომ ძაფი არ გაივრას, პატარა, წვეტიანი მაკრატლით ამოჭრით ტილოს და შეაღამაზებთ უკანა მხრიდან მიკერებული აუბრუნებელი ფარდის ნაკრის ნაპირებს.

ასეთივე წესით გააკეთებთ ნებისმიერი ზომის რომბებს ან სხვა გეომეტრიულ ფიგურებს.

შეკერილი ფარდა კარგად დაასველეთ, მოათავსეთ მუქ ჩაის ნაყენში, წამოდლეთ სუთი წუთით და რამდენიმე საათის განმავლობაში ამ ნაყენში დატოვეთ, ან სამღებროში შეაღებინეთ თქვენთვის სასურველ ფერად, რათა ნაშრომი წყალში არ ჩაეყვაროს. გამსობის შემდეგ ფარდა სველი ქსოვილის ქვეშ კარგად უნდა დაუთოვოთ.

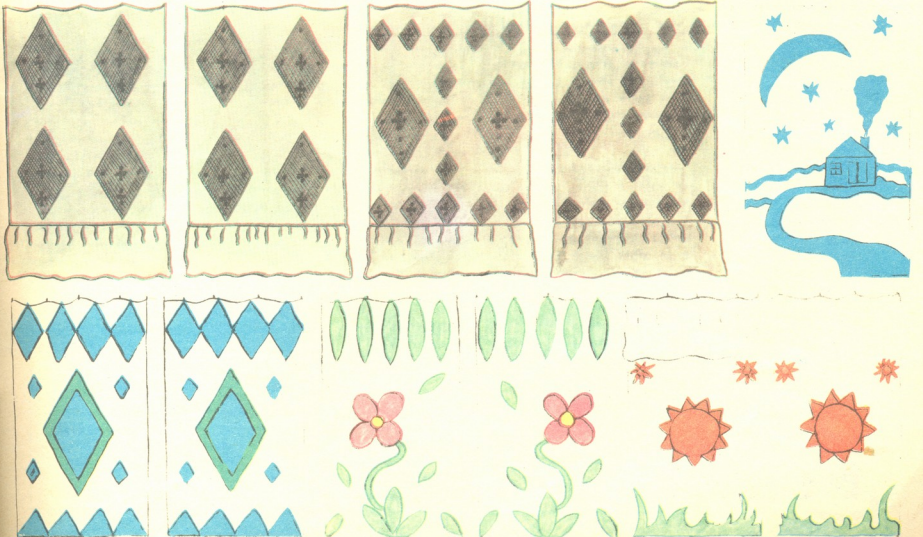
შემდეგ ნახატზე ნაწვენებია ასევე რომბებიაანი ნახატით გადაწყვეტილი

ფარდა. ეს უკვე აბლიკაციაა ღია ფერის ტილოზე დაკერებულია ორი ფერის ქსოვილი — მუქი ლურჯი რომბები და ცისფერი კანტები. ძალიან სასიამოვნო ექნება მუქი და ღია ყაფი ფერის შეხამებაც. ასეთი ფერები შეგიძლიათ ნებისმიერ ინტერიერში გამოიყენოთ.

მე-4 და მე-5 ნახატებზე ნაწვენებია სამზარეულოს ფარდები მოწითალო ყვავილებით და მწკნენ ფოთლებით, შუაში ნარიჯისფერი მზით და მწკნენ ბალახით. ორივე ფარდა ხალისიან ელფერს შესძენს თქვენს სამზარეულოს.

მე-6 ნახატზე მიცემულია ბავშვის ითახის ფარდა, რომელიც უფრო ზამთარში გამოდგება, რადგანაც მასზე ზამთრის სურათია ასახული. ტილოზე გამოყენებულია მუქი ლურჯი ქსოვილის სახლი წითელი ფანჯრით; იგივე სურათი შეგიძლიათ გააკეთოთ ლურჯ ქსოვილზე ღია ფერის ტილის აბლიკაციით. ყველა ეს აბლიკაცია უფრო იოლად გასაკეთებელი იქნება თუ გამოიყენებთ საკერავი მანქანის ე.წ. მჭიდრო „ზიგ-ზაგს“.

თამარ ბეგონაძე
ხელოვნებათმცოდნე

კალინაიკი

კალინაიკი

კალინაიკის მნიშვნელობა

1 კალი მონარქული, ვაწარული, ხრატ-
ხატე მანქანა გატარებული ახანაში და 1
კალი მონარქული, ასევე მანქანა ვა-
ჩებული კარტოელი შუგრივი ერთხან-
ნის, დაუმბეო ორი კვარტსი, 1 ხანს ქიქ
რცხობილას ფხვნილი, 2-3 თავი მოშუ-
ლი ხახვი, შარლი, შავი კლილია გემო-
ნით და წარლად დაქროლი ოხანბუნი,
აუბრები კარად, დაუვით თანხარ ბურთუ-
ლებად; ამოკლდეო ორცხობილას ფხვნი-
ლი, ვახანბუნი, მიტოო მრავალი ან
რამხანბუნი ორხანს და შეწვით ცხანთ-
ხანურელია ვარხინად იხანართ არაინი
ან მოიხინა.

სახანის მნიშვნელობა

500 გრამი ხანო კარად დაწილეთ ხის
კოვლით ან დააშუვეო მიქხერით, შუგრივი
100 გრამი შერხალბული კარად, 4 კალი
კარად ათქველი კვარტსი, 200 გრამი
არაინი, 1 ხანს კოვნი შარლი, ორი ხანს
კოვნი ხიდა, შეწილეთ 4-5 ხანს ქიქა ვა-
ცრილი ფხვლი, მიღებლი კომა მოთავ-
სეთ ცხინწანხელ და ფქვილოვორლ საცხი-
ნო, შეღებო ხანულო ხიხურაღის მქო-
ნი ვაწურის ღებულე და გამოაშუვეო.

სახანის მნიშვნელობა

3 ხანს ქიქა მანის ბურღული მოთავ-
სეთ ორხანს და ბრტულიაან ოთავ-
სეთ ხანულო ხიხურაღის ცეცხლზე და
10-15 წუთის ვანწილბაში ხის კოვლის

შეღებო მარკეო მონალო სე, რომ ბე-
რული შევარდებურდეს და ან წაწესა,
შემდეგ დაშობეთ 1 ქიქა ერთი, 2-3 წაწესა
კლავ დარტეო ცეცხლზე; შეღებ დასხი-
ნარდი 4 ხანს ქიქა შარის ფხვნილს და-
ახანი 4 ხანს ქიქა ადუღებული წალო, წა-
შოადუღეთ 2-3 წუთი და სირფო შად იქ-
ნება) და უბრები ან დრომდე ვიდრე ბურ-
ღული მლიახად ან შერწეს სირფის, შე-
შედე ვადუღეთ ცეცხლიდან, კურტელს ვა-
დაუფრეთ ხანს ტოლო, დაახურეთ ოთხანხე-
რი და დარტეო ასე 25 წუთი მოაგრტეო
მცირტიდენი ვანილი, შუგრივი 200 გრამი
წარლად დაქროლი ან დაჩქვილი ნიგოცი,
ვამლიტანეთ ვაშლილ თევზზე ან ხნა
შესაფრის მრავალ ღანჯარზე, ვახანბუ-
ნელ მის ფორმზე, ზემოდა მოაგრტეო
მცირტიდენი ნიგოცი და შარის პედარი.

სახანის მნიშვნელობა

1 კალი კარად შერბაწული (და ანა და-
წეწარი) შავი შერის ორცხობილა მოთავ-
სეთ მონინაქტებულ ქვანში ან ვდარჩაში,
დაახნით ორი ღობერი მდურერი წალო, და-
ახნით ოთხანხეში, მოთავსეთ თიხლი ად-
ვალზე და დარდარო შოგრეო, ორი ხა-
ლით შეღებ ვადურეთი, სარჩე ორცხი-
ბილას კლავ დაახნით 1-1.2 ღობერი ობე-
თივე ცხელი წალო, კლავ დარტეო თიხლი
ადუღეთ, ორი ხანის შემდეგ ვადურეთი,
შუგრივი მრავალდ სიხურე, შერხალბული
20-25 გრამილად, დუმტეოთე, ასევე სი-
რფი ვანწილი 1-5 კალი შარარი, 40-50

გრამი ხანური და დარტეო ასევე ობლე-
ხადე ამზადებენ, 10-12 ხანის შემდეგ ხანის
ხანბილი ბოლბოში და შედეთ ბურარში.

სახანის მნიშვნელობა

აღუღის და შინის შევანდეს ერთი-
ხანა ამზადებენ, მაგრამ ახალი აღუღისა
და შინის შევანდეს უფრო მეტად გემ-
რადელი ვამილს.
500 გრამი აღუღის დაახნით 4 ღობერი
წალო, წამოადუღეთ; ვახნეთი, უდავით 3
თავი წარლად დაქროლი და ცხინწი მოშუ-
ველი ხახვი, შემდეგ ამოკლდეო ხანინე-
ლი (ერთხანბუნი ხუნდის კოვნი ცხინწი
მონალო ფხვლი), შარლი ვემოვანბო
და მოთავსეთ წარლად დაქროლი კანა და
ორხანბუნი, ასევე შეგაქლია მოაშადიო
შინის და ახალი ტეებლის შევანდა, ო-
მელს შეღებ ხანაღის და ხანაქიჯარი ს-
ქველია.

სახანის მნიშვნელობა

3 ხუნდის კოვნი შარის ფხვნილი ათქ-
ვილეთ 1-2 კვარტსი, დაუმბეო 1 ხანს ქი-
ქა ანაღუდარი ცოვარტ და შეწილეთ იმ-
დენი ველოლი, რომ შიღლით ფხვნილები
ან ძალან სქელი არაინანბუნი მანა, ამ
მანაში ბრტულად დაწილი ვაღის ვანქ-
რები ამოკლდეო და შეწიო მდურერი უ-
თიან ქვანში ან ორხანს ტავით.
ღანჯარზე მოთავსებულ შევარდებულ
ღანჯარზე მოაგრტეოთ ვანაღიანი შარის
პედარი.

24

რეკლამები

ვათლი ვაშლი წარად იც-
ვლის ფერს, ამიტომ მანწევი ლი-
მონის წვენი დააქურეთ ან მონ-
მარტამდე ამარს წაღებნარში
დახველბული ტილო ვადააფ-
რეთ.
საკვების დასაშუალებელი ფი-
ქის სუნე ან ექმნის, თუ მწარე-
ის წინ ცოდა ამარს წაღებთ.
მოინახებელი ქვანბის
მცირედ დაწილებული ადუღებ-
ის კი ვენის ხილს ვიტამინებო
შემაღდებლის, ამიტომ ვიწრეთ
ინხარო შუგის ან სუფთა აღუ-
მინის ტურტელი.
ხილს წვენი, თუ მანწევი ან
უნდა მოინახარო, ჩახხილი და ვა-

ენები მაცივრის სტეკილარ ფო-
რმებში, ერთი ასეთი უბიჭი საყ-
მარიაა ვაგარტებელი სახმელ-
ის მინაღებელი.
ბეგარი შარარი ქიღებეს ვენეს
და ხარკავ ნერვინანთის მწი-
ვნილვან ვიტამინს B1, ამიტომ
შარის მოხარკავ, ვანაქურტებ-
ლი ბავშვებისათვის შეზღუდეთ,
ხილს აქვს უნარი სტეკილარში
ღობილა შეამციროს.
ღობილა ან ვამოშრება, თუ
გაქროლი შედარითი მწირო მო-
წამულ თევზზე დადებო.
ვატეებელი წვენი უსიამოვრი
ქერტს ან ვაქიოტებს, თუ ცოდა
შარის მოინახეთ.

ნუშო ადვილად მოსიკლდება
ანაქურო, თუ ერთი წუთით მდუ-
რე წალოში ბავშვებო.
ფილტვი, ხილფითი და შერა-
ქიო ახლადანებულ კურტელს
ნუ ვანაწრეთ, სანამ ან ვაქიოტ-
ბა, ჩათხილეთ ან შევარდეს
შეგ მოინახარე ტროტელს.
უმი ხილი სარტოლოდო სამ-
წარულყო აარადი დააშუავეთ,
ჩადანაგ ვანაწრენადი მდურე-
კილბის მქონე დანები და სხე-
ვლით ვიტამინების შეტყუდობას
ამციტებს.

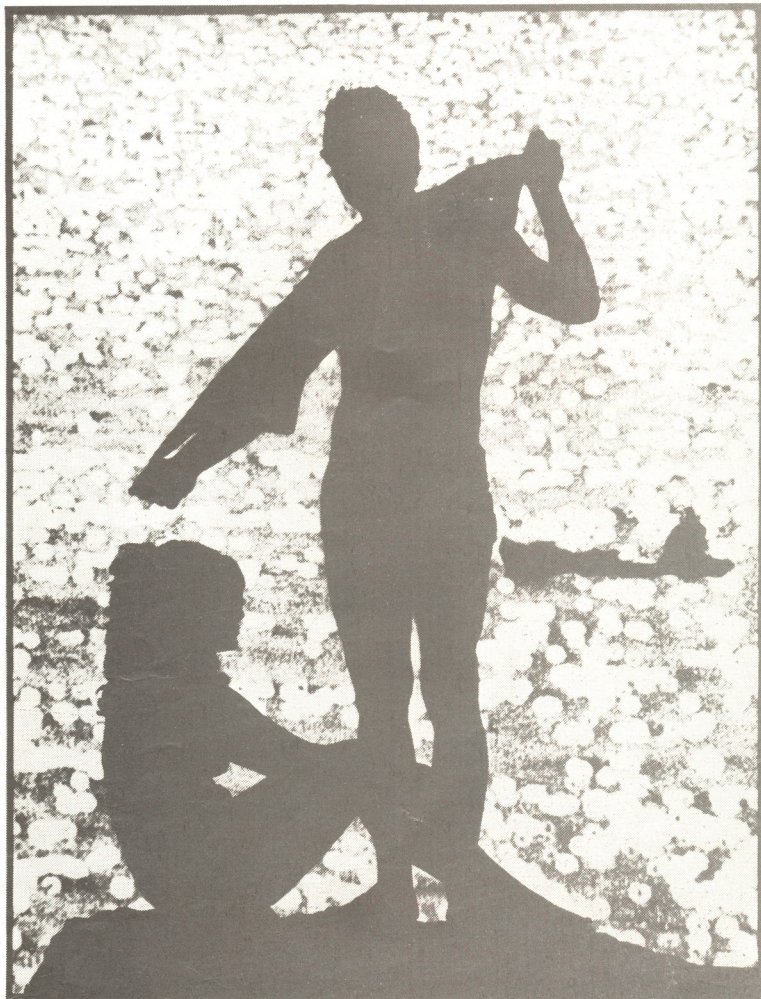
შერბიო
თენაგო ბამბახილია

ჩეღაქციის მისამართი:
თბილისი, ქ. თბილისი,
მ. კახაბერიძის ქ. 25-26

დედუღებუნი
დედუღებუნი
მ. შ. მდინდის
მ. შ. მდინდის
ცხინწილბობის
მ. შ. მდინდის

მისამები ვადეცა ანაწილად 04.06.93 წ.,
ფურცლი ბელარუსილია დასახველად
4.10.98 წ., ქალღობის ზომა 80x 400...
ფილტვი ნაბეჭდი ფურცელი მ. ტარაი
ან 500. შეჯ. 867.

ზვარბა მათეაშვილი

წილვის კირანს

საქართველოს
რესპუბლიკის
საქართველოს
საქართველოს

050000 76178

lp

550 250 353